

Ġabra tal-ġurisprudenza

SENTENZA TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla)

10 ta' Mejju 2012*

“Nuqqas ta' Stat li jwettaq obbligu — Direttiva 2004/18/KE — Proċeduri għall-għoti ta' kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet, għal provvisti u għal servizzi — Kuntratt pubbliku għall-provvista, l-installazzjoni u l-manutenzjoni ta' magni ta' xarbiet sħan, u għall-provvista ta' tè, ta' kafè u ta' ingredjenti oħrajn — Artikolu 23(6) u (8) — Speċifikazzjonijiet tekniċi — Artikolu 26 — Kundizzjonijiet ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt — Artikolu 53(1) — Kriterji ta' għoti ta' kuntratti — Offerta li hija l-iktar vantaġġuza ekonomikament — Prodotti li jirrizultaw mill-agrikoltura organika u mill-kummerċ ġust — Użu ta' tikketti fil-kuntest tal-formulazzjoni ta' speċifikazzjonijiet tekniċi u ta' kriterji ta' għoti — Artikolu 39(2) — Kunċett ta' 'informazzjoni addizzjonali' — Artikolu 2 — Prinċipji ta' għoti ta' kuntratti — Prinċipju ta' trasparenza — Artikoli 44(2) u 48 — Verifika tal-adattabbiltà u għażla tal-partecipanti — Livelli minimi ta' kapaċitajiet tekniċi jew professjonali — Osservanza tal-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi”

Fil-Kawża C-368/10,

li għandha bħala suġġett rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu skont l-Artikolu 258 TFUE, ipprezentat fit-22 ta' Lulju 2010,

Il-Kummissjoni Ewropea, irrapprezentata minn C. Zadra u F. Wilman, bħala agenti, b'indirizz għan-notifika fil-Lussemburgu,

rikorrenti,

vs

Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, irrapprezentat minn C. Wissels u M. de Ree, bħala agenti,

konvenuti,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (It-Tielet Awla),

komposta minn K. Lenaerts, President tal-Awla, R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, G. Arestis u D. Šváby (Relatur), Imħallfin,

Avukat Ġenerali: J. Kokott,

Reġistratur: M. Ferreira, Amministratur Prinċipali,

wara li rat il-proċedura bil-miktub u wara s-seduta tas-26 ta' Ottubru 2011,

wara li semgħet il-konkluzjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ipprezentati fis-seduta tal-15 ta' Dicembru 2011,

* Lingwa tal-kawża: l-Olandiż.

tagħti l-preżenti

Sentenza

1 Permezz tar-rikors tagħha, il-Kummissjoni Ewropea titlob lill-Qorti tal-Ġustizzja sabiex tikkonstata li, minhabba l-fatt li, fil-kuntest tal-ġhoti ta' kuntratt pubbliku għall-provvista u l-ġestjoni ta' magni tal-kafè li huwa s-suġġett ta' avviż ippubblikat fil-*Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* tas-16 ta' Awwissu 2008, il-provinċja ta' Noord-Holland:

- ippreskriviet, fl-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, it-tikketti Max Havelaar u EKO, jew tal-inqas tikketti bbażati fuq kriterji komparabbli jew identiċi,
- użat, sabiex tikkontrolla l-kapaċità tal-operaturi ekonomiċi, kriterji u provi dwar is-sostenibbiltà tal-akkwisti u r-responsabbiltà soċjali tal-imprezi, u
- irreferiet, sabiex tifformula l-kriterji ta' ġhoti, għat-tikketti MAX HAVELAAR u/jew EKO, jew tal-inqas għal tikketti bbażati fuq l-istess kriterji,

ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi naqas milli jwettaq l-obbligi tiegħu, taħt, l-Artikolu 23(6) u (8), l-Artikoli 2, 44(2) u 48(1) u (2), kif ukoll l-Artikolu 53(1), rispettivament, tad-Direttiva 2004/18/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-31 ta' Marzu 2004, fuq kordinazzjoni ta' proċeduri għall-ġhoti ta' kuntratti għal xogħlijiet pubbliċi, kuntratti għal provvisti pubbliċi u kuntratti għal servizzi pubbliċi [kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet, għal provvisti u għal servizzi] (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 6, Vol. 7, p. 132), kif emendata bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1422/2007, tal-4 ta' Diċembru 2007 (ĠU L 317, p. 34, iktar 'il quddiem id-“Direttiva 2004/18”).

I – Il-kuntest ġuridiku

2 Id-Direttiva 2004/18 tinkludi b'mod partikolari l-premessi li ġejjin:

“2) L-ġhoti tal-kuntratti ffinalizzati fl-Istati Membri f'isem l-Istat, l-awtoritajiet reġjonali u lokali u korpi oħra mmexxija minn entitajiet legali pubbliċi, huwa soġġett li josserva l-prinċipji tat-Trattat u in partikolari għall-prinċipji tal-moviment hieles tal-prodotti, il-prinċipju ta' l-istabbiliment hieles u l-prinċipju tal-libertà li tipprovdi servizzi u l-prinċipji li jtnisslu minn dawn, bħal ma huwa il-prinċipju tat-trattament ugwali, il-prinċipju ta' bla diskriminazzjoni, il-prinċipju ta' għarfien reċiproku, il-prinċipju tal-proporzjonalità u l-prinċipju tat-trasparenza. Madankollu, għall-kuntratti pubbliċi li jaqbzù ċertu ammont, huwa rakkomandat li jinħarġu disposizzjonijiet ta' kordinazzjoni Komunitarja tal-proċeduri nazzjonali għall-ġhoti ta' kuntratti bħal dawn li huma bbażati fuq dawn il-prinċipji sabiex jiġu assigurati l-effetti li dawn jista' jkollhom u biex jiggarantixxu l-bidu tal-kisba għall-kompetizzjoni. Dawn il-disposizzjonijiet kordinati għandhom għalhekk jiġu interpretati skond ir-regoli imsemmija aktar qabel u l-prinċipji u regoli oħra tat-Trattat.

[...]

5) Taħt l-Artikolu 6 tat-Trattat [KE, li għalih jikkorrispondi l-Artikolu 11 TFUE], il-kondizzjonijiet ta' protezzjoni ambjentali għandhom jiġu mdaħħla fid-definizzjoni u l-implimentazzjoni tal-politika u l-attivitajiet Komunitarji riferuti fl-Artikolu 3 ta' dak it-Trattat [KE, li għalih jikkorrispondu, essenzjament, l-Artikoli 3 TFUE sa 6 TFUE u 8 TFUE], b'mod partikolari bil-għan li jippromwovi żvilupp sostenibbli. Din id-Direttiva għalhekk tikklarifika kif l-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti] jistgħu jikkontribwixxu għall-protezzjoni ambjentali u l-promozzjoni ta' l-iżvilupp sostenibbli, filwaqt li tassigura l-possibilità li takkwista l-aktar valur għall-flus għall-kuntratti tagħhom.

[...]

(29) L-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi maħruġa mill-bejjiegha pubbliċi għandhom bżonn li jhallu l-kisbiet pubbliċi li jiġu miftuħa għall-kompetizzjoni. Għal din il-fini, huwa possibbli li jintefgħu offerti li jirriflettu id-diversità tas-soluzzjonijiet Tekniċi. Għalhekk, għandu jkun possibbli li jinħarġu speċifikazzjonijiet Tekniċi fit-terminu ta' esekuzzjoni funzjonali u kondizzjonijiet meħtieġa, u, fejn hemm referenza għal-livell Ewropew, jew, fl-assenza tiegħu, għal-livell nazzjonali, offerti bbażati fuq arrangamenti ekwivalenti għandhom jiġu kkunsidrati mill-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti]. Sabiex juru ekwivalenza, n-nies li jittfgħu l-offerta [offerenti] għandhom jithallew jużaw kull forma ta' evidenza. L-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti] għandhom jipprovdu raġuni għal kull deċiżjoni fejn xi ekwivalenza ma teżistix f'xi każ speċifiku. L-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti] li jixtiequ jiddefinixxu l-kondizzjonijiet ambjentali għall-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi ta' xi kuntratt speċifiku jistgħu jpoġġu l-karatteristiċi ambjentali, bħal ma huwa l-metodu speċifiku ta' produzzjoni, u/jew effetti speċifiċi ambjentali ta' gruppi produttivi jew servizzi. Jistgħu jużaw, imma m'humiex obbligati li jużaw speċifikazzjonijiet xierqa li huma ddefiniti fit-tikketti ta' l-eko, bħal ma hija t-tikketta Eko Ewropea, tikketti ta' l-eko (multi-)nazzjonali jew xi tikketta ta' l-eko oħra sakemm l-kondizzjonijiet għat-tikketta huma maħruġa u adottati fuq il-bażi ta' informazzjoni xjentifika bl-użu ta' proċedura li fiha daww kollha kkonċernati, bħal ma huma l-korpi governattivi, il-konsumaturi, il-manufatturi, id-distributuri u l-organizzazzjonijiet ambjentali jistgħu jieħdu sehem, u sakemm it-tikketta hija aċċessibbli u disponibbli għall-partijiet kollha interessati. [...] L-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi għandhom ikunu indikati b'mod ċar, halli daww in-nies kollha li jittfgħu l-offerta [offerenti] jafu x'ikopru l-kondizzjonijiet stabbiliti mill-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti].

[...]

33) Kondizzjonijiet ta' esekuzzjoni ta' kuntratt huma kompatibbli ma' din id-Direttiva sakemm dawn m'humiex direttament jew indirettament diskriminatorji u huma indikati fin-notifika tal-kuntratt jew fid-dokumenti [fl-ispeċifikazzjonijiet] tal-kuntratt. Dawn jistgħu, b'mod partikolari, ikunu intiżi li jiffavorixxu taħriġ vokazzjonali fuq il-post, impjeg għan-nies li qed iġarrbu diffikultà biex jakkwistaw integrazzjoni, il-ġlieda kontra l-qagħad jew il-protezzjoni ta' l-ambjent. Per eżempju, jista' jkun li jkun imsemmija, fost affarijiet oħra, il-kondizzjonijiet — applikabbli matul l-esekuzzjoni tal-kuntratt — biex iqabbd u nies li ilhom ifittxu x-xogħol għal tul ta' żmien jew biex jiġu implimentati miżuri ta' taħriġ għal nies bla xogħol jew persuni żgħażaġħ, biex jikkonformaw fis-sustanza mal-disposizzjonijiet tal-Konvenzjonijiet ta' l-Organizzazzjoni Internazzjonali tax-Xogħol (ILO), fejn hu maħsub li dawn il-disposizzjonijiet ma ġewx implimentati fil-liġi nazzjonali, u li tqabbad għax-xogħol aktar persuni bi bżonnijiet speċjali aktar milli hemm bżonn taħt il-leġiżlazzjoni nazzjonali.

[...]

(39) Verifikajekk in-nies li jittfgħu l-offerta [offerenti] humiex adattati, fi proċeduri miftuħa, u tal-kandidati, fil-proċeduri ristretti u negozjati bil-pubblikazzjoni ta' notifika tal-kuntratt u bi djalogu kompetittiv, u l-għażla tiegħu, għandha tiġi mwettqa f'kondizzjonijiet trasparenti. Għal dan il-għan, il-kriterja ta' bla diskriminazzjoni għandha tiġi indikata li l-awtoritajiet kontraent jistgħu jużaw meta jkun qed jagħzlu l-kompetituri u l-mezzi li l-operaturi ekonomiċi jistgħu jużaw biex jippruvaw illi jissodisfaw daww il-kriterji. Fl-istess spirtu tat-trasparenza, l-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti] huma meħtieġa, malli l-kuntratt jiġi maħruġ għall-kompetizzjoni, li jindikaw l-kriterja ta' l-għażla li se jużaw u l-livell tal-kompetenza speċifika li tista' jew ma tistax titlob mill-operaturi ekonomiċi qabel ma taċċettahom fil-proċedura tal-kisba.

[...]

(46) Kuntratti għandhom jiġu assenjati fuq il-bażi ta' kriterja oġġettiva li tassigura konformità mal-prinċipji ta' trasparenza, bla diskriminazzjoni u trattament ugwali u li tiggarrantixxi illi l-offerti huma assessjati fuq il-kondizzjonijiet ta' kompetizzjoni effettiva. Bħala riżultat, huwa xieraq li thalli l-applikazzjoni ta' kriterja fuq l-għoti lil tnejn biss: "l-inqas prezz" u "l-aktar offerta vantaġġuża ekonomikament" [l-offerta li hija l-aktar vantaġġuża ekonomikament].

Biex tassigura konformità mal-prinċipju ta' trattament ugwali fil-ġhoti tal-kuntratti, huwa xieraq li tistipula obbligazzjoni — stabbilita b'każ legali — biex tassigura t-trasparenza neċessarja sabiex tgħin lil dawk kollha li jittfgħu l-offerti [offerenti] biex ikunu infurmati tajjeb fuq il-kriterji u l-arranġamenti li se jkunu applikabbli biex tiġi identifikata l-aktar offerta vantaġġjuża ekonomikament. Għalhekk hija r-responsabbiltà ta' l-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti] li jindikaw il-kriterja għall-ġhoti tal-kuntratt u l-importanza relevanti mgħotija lil kull kriterja f'hin biżżejjed għal dawk li jittfgħu l-offerta [offerenti] halli jkunu konxju tagħhom meta jkunu qed jippreparaw l-offerti tagħhom [...]

Fejn l-awtoritajiet kuntrattwali [kontraenti] jagħzlu li jassenjaw il-kuntratt għall-offerta l-aktar vantaġġjuża ekonomikament, huma għandhom jassenjaw l-offerti fl-ordni biex jiddeterminaw liema waħda toffri l-aħjar valur għall-flus. Sabiex isir dan, huma għandhom jiddeterminaw il-kriterji ekonomiċi u ta' kwalità li, jekk teħodha sħiħa, tista' tkun possibbli li tiġi determinata l-aktar offerta vantaġġjuża ekonomikament għall-awtorità kuntrattwali [kontraenti]. Id-determinazzjoni ta' dawn il-kriterji tiddependi fuq l-oġġett tal-kuntratt peress illi thalli l-livell ta' l-esekuzzjoni mgħoti minn kull offerta biex tiġi assessjata fid-dawl ta' l-oġġett tal-kuntratt, kif definit fl-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi, u l-valur tal-flus ta' kull offerta tiġi mkejla.

Sabiex jiġi ggarantit trattament ugwali, il-kriterja għall-ġhoti tal-kuntratt tgħin biex l-offerti jiġu kkumparati u assessjati oġġettivament. Jekk dawn il-kondizzjonijiet huma milħuqa, il-kriterja ekonomika u ta' kwalità għall-ġhoti tal-kuntratt, bhal meta tilhaq il-kondizzjonijiet ambjentali, jistgħu jgħinu l-awtorità kuntrattwali [kontraenti] biex tilqa' l-bżonnijiet tal-pubbliku kkonċernat, kif espress fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt. Taht dawn l-istess kondizzjonijiet, l-awtorità kuntrattwali tista' tuża l-kriterja bil-mira li tilhaq l-bżonnijiet soċjali, bhala rispons partikolarment għall-bżonnijiet — definiti fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt — ta' gruppi ta' nies li huma partikolarment fi żvantaġġ li għalih dawk li jirċievu/jużaw x-xogħlijiet, provvisti jew servizzi li huma l-oġġett tal-kuntratt huma parti minnu.”

3 Skont l-Artikolu 1(2)(c) tad-Direttiva 2004/18, il-kuntratti pubbliċi għal provvisti huma kuntratti pubbliċi differenti mill-kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet fis-sens tal-punt b ta' dan il-paragrafu, li għandu bhala sugġett l-akkwist, il-kiri, il-flus mill-kera jew hlas bin-nifs, bil jew mingħajr l-għażla li jinxtraw, tal-prodotti, kuntratt pubbliku għal provvisti. Skont l-Artikolu 7 ta' din id-direttiva, din tal-aħhar tapplika għal tali kuntratt, hlief jekk dan jingħata fil-qasam tad-difiża jew minn ċentrali ta' akkwist, li l-valur stmat tiegħu mingħajr taxxa fuq il-valur miżjud huwa ugwali jew iktar minn EUR 206 000 meta jingħata minn awtorità kontraenti mhux imsemmija fl-Anness IV tal-imsemmija direttiva. Dan l-anness ma jsemmix il-provincji għal dak li jikkonċerna r-Renju tal-Pajjiżi L-Baxxi.

4 L-Artikolu 2 tad-Direttiva 2004/18 jipprovdi li:

“Prinċipji fuq l-ġhoti ta' kuntratti

L-awtoritajiet kuntrattwali [kuntrattwali] se jistmaw l-operaturi ekonomiċi ugwali u bla diskriminazzjoni u se jaġixxu b'mod trasparenti.”

5 Il-punt 1(b) tal-Anness VI tad-Direttiva 2004/18 jiddefinixxi l-kunċett ta' “speċifikazzjoni teknika”, fil-każ ta' kuntratti pubbliċi għal provvisti, bhala “speċifikazzjoni li tagħti tifsira għall-karatteristiċi rikjesti ta' prodott [...], bhal livelli ta' kwalità, livelli ta' esekuzzjoni ambjentali, disinn għal kull rikjesta [...] assessjar ta' konformita, esekuzzjoni, użu tal-prodott, sigurta u dimensjonijiet inkluż ir-rikjesti rilevanti għall-prodott rigward l-isem taht liema l-prodott huwa mibjugħ, teminoloġija, simboli, metodi u ta' ttestjat u testijiet, ippakkettar, l-immarkar u t-tikkettar, instruzzjonijiet għal min se jużah, proċessi u metodi ta' produzzjoni u proċessi ta' assessjar dwar konformità”.

6 L-Artikolu 23 ta' din id-direttiva jipprovdi li:

“1. L-ipeċifikazzjonijiet Tekniċi kif definiti f'punt 1 ta' l-Anness VI għandhom ikunu mnizzlin fid-dokumentazzjoni tal-kuntratt [...]

2. Speċifikazzjonijiet Tekniċi għandhom joffru aċċess ugwali għal dawk li jixhtu l-offerti [offerenti] u ma għandux ikollhom l-effett li joħolqu ostakli mhux ġustifikati għal ftuħ ta' disposizzjoni pubbliku għal kompetizzjoni.

3.

[...] l-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi għandhom ikunu formulati:

[...]

b) jew f'termini ta' twettiq jew htigijiet funzjonali; ta' l-aħħar jistgħu jinkludu karatteristiċi ambjentali. Madankollu, parametri bħal dawn għandhom ikunu preċiżi biżżejjed li jippermettu lil dawk li jixhtu l-offerti [offerenti] biex jiddeterminaw il-kontenut suġġettiv tal-kuntratt u li jippermettu awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] li jagħtu l-kuntratt;

[...]

6. Fejn awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] inizzlu karatteristiċi ambjentali f'termini ta' twettiq jew htigijiet funzjonali kif sar riferiment għalihom fil-paragrafu 3(b) huma jistgħu jużaw l-ispeċifikazzjonijiet dettaljati, jew, jekk meħtieġ, partijiet minnhom, kif definit minn eko-tikketti Ewropej jew (multi-) nazzjonali, jew bi kull eko-tikketta oħra, basta:

- dawk l-ispeċifikazzjonijiet huma xierqa li jiddefinixxu l-karatteristiċi tal-fornimenti jew servizzi li huma l-għan tal-kuntratt,
- il-htigijiet għat-tikketta huma mfasslin fuq il-bażi ta' informazzjoni xjentifika,
- l-eko-tikketti huma adottati billi tintuża proċedura li kull min għandu interess, bħal korpi governattivi, konsumaturi, manifatturi, distributuri u organizzazzjonijiet ambjentali jistgħu jieħdu sehem, u
- huma aċċessibli għall-partijiet kollha interessati.

Awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] jistgħu jindikaw li l-prodotti u servizzi li jgħorru fuqhom l-eko-tikketta huma meqjusa li jikkonformaw ma' l-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi imnizzlin fid-dokumenti [fl-ispeċifikazzjonijiet] tal-kuntratt; huma għandhom jaċċettaw kull mezz oħra xierqa ta' prova bħal, dossier tekniku tal-manifattur jew rapport ta' eżami minn korp rikonoxxut.

[...]

8. Jekk ma jkunux ġustifikati bil-kontenut suġġettiv tal-kuntratt, speċifikazzjonijiet Tekniċi m'għandhomx jirreferu għal għamla jew sors, jew proċess partikolari, jew marki ta' ditta, dokumenti ta' dritt, tipi jew oriġini speċifiku jew produzzjoni bl-effett li jiġu favoriti jew eliminati ċerti intrapriżi jew ċerti prodotti. Referenza bħal din għandha tkun permessa fuq bażi eċċezzjonali, fejn deskrizzjoni preċiża biżżejjed u tinftiehem tal-kontenut suġġettiv tal-kuntratt fis-segwiment ta' paragrafi 3 u 4 mhijiex possibbli; referenza bħal din għandha tkun akkumpanjata mill-kliem "jew ekwivalenti".

7 L-Artikolu 26 tad-Direttiva 2004/18 huwa fformulat kif ġej:

"Kondizzjonijiet għal twettiq ta' kuntratti

Awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] jistgħu jnizzlu kondizzjonijiet speċjali relatati mat-twettiq ta' xi kuntratt, basta dawn ikunu kompatibbli mal-liġi tal-Komunità u huma indikati fl-avviż tal-kuntratt jew fl-ispeċifikazzjonijiet [tal-kuntratt]. Il-kondizzjonijiet li jikkontrollaw it-twettiq ta' xi kuntratt jistgħu, partikolarment, jikkonċernaw kunsiderazzjonijiet soċjali u ambjentali."

8 L-Artikolu 39(2) ta' din id-direttiva jipprovdi li:

“Sakemm tkun mitluba fi żmienha, informazzjoni addizzjonali relatata ma' l-ispeċifikazzjonijiet [tal-kuntratt] u kwalunwe dokumenti sostinenti għandha tkun fornuta lill-awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] jew dipartimenti kompetenti mhux aktar tard minn sitt ijiem qabel id-data ta' l-egħluq iffissata għall-wasla ta' offerti.”

9 L-Artikolu 44 tad-Direttiva 2004/18, bit-titolu “Verifika ta' l-adattabilità u għażla ta' parteċipanti u għoti ta' kuntratti”, jipprovdi fil-paragrafu 1 tiegħu li l-awtoritajiet kontraenti, wara li jkunu vverifikaw l-adattabilità tal-offerenti mhux esklużi, abbażi tal-kriterji li jirrigwardaw, b'mod partikolari, il-konnoxxenzi jew il-kapaċitajiet professjonali u tekniċi msemmija fl-Artikolu 48 tagħha, jagħti l-kuntratti abbażi tal-kriterji msemmija, essenzjalment, fl-Artikolu 53 ta' din id-direttiva. Skont l-Artikolu 44(2) tal-imsemmija direttiva:

“L-awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] jistgħu jeżiġu li kandidati u dawk li jixhtu l-offerta [offerenti] jilħqu l-livell minimu ta' kapaċità skond l-Artikoli 47 u 48.

Il-limitu ta' l-informazzjoni li sar riferiment għalih fl-Artikoli 47 u 48 u l-livelli minimi ta' abilità meħtieġa għal kuntratt speċifiku għandu jkun relatat u proporzjonat mal-kontenut suġġettiv tal-kuntratt.

[...]”

10 L-Artikolu 48 tad-Direttiva 2004/18, bit-titolu “Abilità teknika u/jew professjonali”, jipprovdi fil-paragrafu 1 tiegħu:

“L-abilitajiet Tekniċi u/jew professjonali ta' l-operaturi ekonomiċi għandhom ikunu evalwati u eżaminati skond il-paragrafi 2 u 3.”

11 Skont il-paragrafu 2 tal-istess artikolu, il-kapaċitajiet tekniċi tal-operaturi ekonomiċi jistgħu jiġu ġġustifikati b'mod wieheġ jew minn diversi modi li din id-dispożizzjoni telenka, skont in-natura, il-kwantità jew l-importanza, u l-użu tax-xogħlijiet, provvisti jew servizzi. Fir-rigward tal-kuntratti pubbliċi għal provvisti, il-punti a), ii), b) sa d) u j) tal-imsemmija dispożizzjoni jsemmu l-elementi li ġejjin:

- lista ta' konsenji ewliena effettwati jew is-servizzi ewlenin provduti fl-aħħar tliet snin;
- indikazzjoni tat-Tekniċi jew korpi Tekniċi involuti, sew jekk jappartjenu direttament jew le fl-intrapriża ta' l-operatur ekonomiku, speċjalment dawk responsabbli għal kontroll ta' kwalità;
- deskrizzjoni tal-faċilitajiet Tekniċi u miżuri użati mill-fornitur jew minn min jipprovdi servizz biex tiġi żgurata l-kwalità u l-istudju dwar l-intrapriża u faċilitajiet ta' riċerka;
- fejn il-prodotti jew servizzi li għandhom ikunu furnuti huma kumplessi jew, eċċezzjonalment, huma meħtieġa għal għan speċjali, spezzjoni mwettqa mill-awtoritajiet kontraenti jew għan-nom tagħhom minn korp uffiċjali kompetenti tal-pajjiż li fih il-fornitur jew min jipprovdi servizz ikun stabbilit, suġġett għal ftehim ta' dak il-korp, dwar tal-ħiliet ta' produzzjoni tal-fornitur jew il-kapaċità teknika ta' min jipprovdi servizz u, jekk meħtieġ, tal-mezzi ta' studju u riċerka li jkunu disponibbli għaliha u l-miżuri ta' kontroll ta' kwalità li tkun se topera, u
- fir-rigward tal-prodotti li għandhom ikunu furnuti; kampjuni, deskrizzjonijiet u/jew ritratti, li l-awtenticità tagħhom għandha tkun ċertifikata jekk l-awtorità kontrattwanti tkun tixtieq hekk.

12 Skont il-paragrafu 6 tal-imsemmi Artikolu 48, l-awtorità kontraenti għandha tispeċifika, fl-avviż jew fl-istedina għal offerta, liema referenzi taht paragrafu 2 hi tkun tixtieq tircievi.

13 L-Artikolu 53 tad-Direttiva 2004/18 jipprovdi li:

“Kriterji ta' għotja ta' kuntratt

1. [...] [L]-kriterji li fuqhom l-awtoritajiet kontrattwanti [kontraenti] għandhom jibbażaw l-għotja ta' kuntratti pubbliċi għandhom ikunu jew:

- a) meta l-għotja tingħata lil offerta l-aktar vantaġġuża ekonomikament skond l-opinjoni ta' l-awtoritajiet kontrattwanti, kriterji varji marbutin mal-kontenut suġġettiv tal-kuntratt pubbliku in kwistjoni, per eżempju, kwalità, prezz, mertu tekniku, karatteristiċi estetici u funzjonali, karattersitiċi ambjentali, spejjeż rikorrenti, effett ta' spiża, servizz ta' wara l-bejgħ u għajjnuna teknika, data tal-konsenja u perjodu ta' konsenja jew perjodu ta' tlestija;

[...]"

II – Il-fatti li wasslu għar-rikors

A – L-avviż tal-kuntratt

14 Fis-16 ta' Awwissu 2008 kien gie ppubblikat fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, fuq it-talba tal-provinċja Olandiża ta' Noord-Holland, avviż ta' kuntratt għall-provvista u l-ġestjoni ta' magni tal-kafè mill-1 ta' Jannar 2009 (iktar 'il quddiem l-"avviż tal-kuntratt").

15 Il-punt 1.5 tat-Taqsima II ta' dan l-avviż kien jiddeskrivi dan il-kuntratt kif ġej:

"Il-provinċja ta' Noord-Holland għandha kuntratt għall-ġestjoni tal-magni tal-kafè. Dan il-kuntratt jiskadi fl-1 ta' Jannar 2009. Il-provinċja tixtieq tikkonkludi kuntratt ġdid mill-1 ta' Jannar 2009 permezz ta' sejha għal offerti fil-livell Ewropew. Aspett importanti huwa li l-provinċja ta' Noord-Holland għandha l-intenzjoni tuża iktar prodotti organiċi u li jirriżultaw minn kummerċ ġust fil-magni tal-kafè".

16 Il-punt 1 tat-Taqsima III tal-imsemmi avviż kien iddedikat għall-kundizzjonijiet li jirrigwardaw il-kuntest. Wara indikazzjonijiet li jirrigwardaw il-kawżjonijiet u l-garanziji, il-kundizzjonijiet finanzjarji u ta' hlas kif ukoll ir-rekwiziti rigward il-forma legali ta' rikors li jirrigwarda dan il-kuntratt, il-punt 1.4 ta' din it-taqsimha kien isemmi "le" fir-rigward tal-parti "Kundizzjonijiet oħrajn speċifiċi għall-eżekuzzjoni tal-kuntratt".

17 Il-punt 2.1 tat-Taqsima IV tal-avviż tal-kuntratt kien jindika li l-kuntratt ser jingħata lill-offerta li hija l-iktar vantaġġuża ekonomikament. Mill-punt 3.4 tal-istess taqsima jirriżulta li d-data finali li fihom għandhom jiġu riċevuti l-offerti kienet iffissata għas-26 ta' Settembru 2008 sa nofsinhar.

B – L-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt

18 L-avviż tal-kuntratt kien jirreferi għal speċifikazzjonijiet tal-kuntratt, bit-titolu "sejha għal offerti", bid-data tal-11 ta' Awwissu 2008 (iktar 'il quddiem l-"ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt").

19 Taħt it-titolu "Kuntest tal-kuntratt", is-subkapitolu 1.3 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt jirriproduċi, fl-ewwel paragrafu tiegħu, il-kontenut tal-punt 1.5 tat-Taqsima II tal-avviż tal-kuntratt. It-tieni paragrafu ta' dan is-subkapitolu kien jispiċċa kif ġej:

"L-offerti huma evalwati kemm skont il-kriterji kwalitattivi u ambjentali kif ukoll skont il-prezz".

- 20 Is-subkapitolu 1.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt kien jiddeskrivi, fil-qosor, il-kontenut tal-kuntratt kif ġej:
- “Il-provinċja ta’ Noord-Holland tordna l-kunsinna, l-installazzjoni u l-manutenzjoni ta’ tagħmir semi-awtomatiku (full-operational) għad-distribuzzjoni ta’ xarbiet sħan u kiesaħ, abbażi ta’ kiri. Il-provinċja ta’ Noord-Holland tordna wkoll il-provvista ta’ ingredjenti għall-magni [...] skont ir-rekwiżiti u x-xewqat deskritti fid-dokument tal-kuntratt. [...] Is-sostenibbiltà u l-funzjonalitajiet jikkostitwixxu aspetti importanti.”
- 21 Skont is-subkapitolu 1.5 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, il-kuntratt jirrigwarda kuntratt ta’ tliet snin, li jista’ jiġi estiż għal sena.
- 22 Skont is-subkapitolu 3.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, dwar il-kundizzjonijiet ta’ iskrizzjoni, il-preżentazzjoni ta’ alternattivi ma kinitx awtorizzata. Il-persuni kkonċernati u l-offerenti kienu obbligati li jibdedew l-investigazzjonijiet li jikkonċernaw il-kundizzjonijiet kollha rilevanti tal-kuntratt, b’mod partikolari billi jagħmlu lill-awtorità kontraenti domandi li għandhom jagħtu lok għal twegibiet fil-kuntest tan-nota ta’ informazzjoni.
- 23 Din tal-aħħar kienet iddefinita fit-Taqsima 5 tas-subkapitolu 2.3 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt bħala dokument li jirriproduċi t-twegibiet għall-mistoqsijiet magħmula mill-persuni kkonċernati minbarra possibbli tibdiliet fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt jew ta’ dokumenti tal-kuntratt oħrajn, li jiffirmaw parti mill-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt u li jibbażaw fuq partijiet oħrajn tiegħu kif ukoll fuq l-annessi tiegħu. Fit-Taqsimiet 3 u 5 tal-imsemmi subkapitolu, kien ukoll speċifikat li n-nota ta’ informazzjoni tiegħu l-forma ta’ pubblikazzjoni fuq is-sit internet iddedikat għall-awtoritajiet kontraenti tal-provinċja ta’ Noord-Holland, u kull persuna kkonċernata tiġi avżata permezz ta’ posta elettronika hekk kif jiġu ppubblikati t-twegibiet fuq dan is-sit.
- 24 Is-subkapitolu 4.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt kien intitolat “Rekwiżiti tal-adattabbiltà/livelli minimi”. L-imsemmi rekwiżiti kienu ddefiniti, fil-parti introduttiva tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, bħala rekwiżiti li offerenti għandu jissodisfa sabiex l-offerta tiegħu tittiehed inkunsiderazzjoni, espressi taht forma kemm ta’ kawżi ta’ esklużjoni, kif ukoll ta’ rekwiżiti minimi.
- 25 It-Taqsimiet 1 sa 5 ta’ dan is-subkapitolu 4.4 kienu ddedikati, għad-dhul min-negozju, għall-kopertura ta’ riskji professjonali, għall-esperjenza tal-offerent, għar-rekwiżiti ta’ kwalità u għall-evalwazzjoni tas-sodisfazzjoni tal-klijentela, rispettivament.
- 26 It-Taqsima 4 tal-imsemmi subkapitolu 4.4 bit-titolu “Rekwiżiti ta’ kwalità”, kienet tinkludi punt 2, redatt kif ġej:
- “Fil-kuntest ta’ politika tal-akkwisti sostenibbli u ta’ responsabbiltà soċjali tal-imprizi, il-provinċja ta’ Noord-Holland titlob lill-fornitur josserva l-kriterju ta’ sostenibbiltà tal-akkwisti u ta’ responsabbiltà soċjali tal-imprizi. Kif tissodisfa/w (i)l-kriterji ta’ sostenibbiltà tal-akkwisti u ta’ responsabbiltà soċjali tal-imprizi[?] Barra minn hekk, għandu jiġi indikat kif il-fornitur jikkontribwixxi sabiex is-suq tal-kafe jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafe ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli. [...]”
- 27 Dan ir-rekwiżit tfakkar fl-aħħar tat-Taqsima 6 tal-istess subkapitolu 4.4, li tinkludi sintezi, b’mod partikolari, ta’ “Regoli ta’ kwalità”, fil-kliem li ġej:
- “11. Sostenibbiltà tal-akkwisti u [responsabbiltà soċjali tal-imprizi: kriterju knock out]”.
- 28 Bit-titolu “Rekwiżit minimu 1: Lista ta’ rekwiżiti”, it-Taqsima 1 tas-subkapitolu 5.2 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt kienet tirreferi għal anness differenti u li kien jispeċifika li l-offerenti kellhom jikkonformaw ruħhom mal-lista ta’ rekwiżiti kif kien ifformulat hemmhekk.

29 L-Anness A tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, bit-titolu “Lista ta’ rekwiziti” kien jinkludi b’mod partikolari l-punti li ġejjin:

“31 F’dak li jirrigwarda x-xorb tal-kafè u tat-te, il-provincja ta’ Noord-Holland tirrikorri għat-tikketti Max Havelaar u EKO [Evalwazzjoni:] rekwizit[.]

[...]

35 L-ingredjenti għandhom ikunu konformi, jekk possibbli, mat-tikketti EKO u/jew Max Havelaar. [...] [Massimu] 15 [punti. Evalwazzjoni:] xewqa[.]”

30 Mill-annessi u mill-istruttura ġenerali tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt jirriżulta li l-imsemmi punt 35 kien jirrigwarda ċerti ingredjenti li jaqgħu taħt il-preparazzjoni ta’ xorb bl-eċċezzjoni tat-tè u tal-kafè, bħall-ħalib, iz-zokkor u l-kawkaw (iktar ’il quddiem l-“ingredjenti”).

C – In-nota ta’ informazzjoni

31 Fid-9 ta’ Settembru 2008, il-provincja ta’ Noord-Holland ppubblikat il-punti 11 u 12 tan-nota ta’ informazzjoni prevista fis-subkapitolu 2.3 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt. Dawn il-punti jirrigwardaw kwistjoni li għandha x’taqşam mal-punti 31 u 35 tal-Anness A tal-ispeċifikazzjonijiet

tal-kuntratt, ifformulati kif ġej: “Nistgħu nqisu li, għat-tikketti indikati, japplika dan li ġej: ‘jew ekwivalenti’[?]”. L-awtorità kontraenti rrispondiet fil-kliem li ġej:

“00011 [...] [punt] 31 [...]

[...]

Sakemm ikunu bbażati fuq kriterji komparabbli jew identiċi

00012 [...] [punt] 35 [...]

[...]

L-ingredjenti jista’ jkollhom tikketta bbażata fuq l-istess kriterji.”

- 32 Mill-avviż ippubblikat fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* fl-24 ta’ Dicembru 2008 jirriżulta li l-kuntratt ingħata lill-kumpannija Olandiża Maas International.

D – *It-tikketti EKO u MAX HAVELAAR*

- 33 Skont l-allegazzjonijiet tal-Kummissjoni, li ma ġewx kontradetti f’dan ir-rigward mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, il-karatteristiċi tat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR jistgħu jiġu deskritti kif ġej:

1. It-tikketta EKO

- 34 It-tikketta privata Olandiża EKO ngħatat għal prodotti komposti minn tal-inqas 95 % minn elementi li jirriżultaw mill-agrikoltura organika. Hija rregolata minn fondazzjoni ta’ dritt Ċivili Olandiż li għandha għanijiet favur l-agrikoltura organika bħal dik li kienet stabbilita, fiż-żmien meta seħhew il-fatti, mir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2092/91, tal-24 ta’ Ġunju 1991, dwar il-produzzjoni organika ta’ prodotti agrikoli u l-indikazzjonijiet li jirreferu għalihom fil-prodotti agrikoli u fl-oġġetti ta’ l-ikel (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 2, p. 39), kif emendat bir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 392/2004 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 8, p. 189, iktar ‘il quddiem ir-“Regolament Nru 2092/91”), u l-għlieda kontra l-frodi. Din il-fondazzjoni għet assenjata bħala awtorità kompetenti inkarigata minn kontrolli li jirrigwardaw l-osservanza tal-obbligi ffissati mill-imsemmi regolament.
- 35 EKO hija trade mark irregistrata mill-Uffiċċju għall-Armonizzazzjoni fis-Suq Intern (Trade marks u Disinni) (UASI).

2. It-tikketta MAX HAVELAAR

- 36 It-tikketta MAX HAVELAAR hija wkoll tikketta privata rregolata minn fondazzjoni ta’ dritt Ċivili Olandiż, skont ir-regoli stabbiliti minn organizzazzjoni internazzjonali ta’ referenza, il-Fairtrade Labelling Organisation (FLO). Hija uzata f’diversi pajjiżi, b’mod partikolari fil-Pajjiżi l-Baxxi.
- 37 Din it-tikketta, li hija intiża sabiex tiffavorixxi l-kummerċjalizzazzjoni ta’ prodotti li jirriżultaw minn kummerċ ġust, tiċċertifika li l-prodotti li għalihom tingħata nxtraw bi prezz u b’kundizzjonijiet ġusti minn organizzazzjonijiet ikkostitwiti minn produttori iżgħar li qegħdin jiżviluppaw. F’dan ir-rigward, l-għoti tal-imsemmija tikketta huwa bbażat fuq l-osservanza ta’ erba’ kriterji, li jipprovdu li l-prezz imħallas għandu jkopri l-ispejjeż kollha, dan il-prezz għandu jinkludi primjum imqabbel mal-andament tas-suq, il-produzzjoni għandha tkun is-sugġett ta’ prefinanzjament u l-importatur għandu jkollu relazzjonijiet kummerċjali fit-tul mal-produttori. Kemm il-verifika kif ukoll iċ-ċertifikazzjoni jsiru mill-FLO.

38 MAX HAVELAAR hija wkoll trade mark irreġistrata mal-UASI.

III – Il-proċedura prekontenzjuża u l-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja

- 39 Il-Kummissjoni indirizzat ittra ta' intimazzjoni lir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi fil-15 ta' Mejju 2009. Skont din l-ittra, l-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt stabbiliti mill-provinċja ta' Noord-Holland fil-kuntest tal-kuntratt ikkontestat kisru d-Direttiva 2004/18 billi imponew it-tikketti MAX HAVELAAR u EKO, jew tikketti bbażati fuq kriterji komparabbli jew identiċi, għat-tè jew il-kafé li għandhom jiġu pprovduti, billi ddikjaraw li dawn it-tikketti bħal kriterju ta' għoti għall-ingredjenti u billi evalwaw il-kapaċitajiet tekniċi u professjonali tal-offerenti fuq il-baži ta' kriterji ta' adattabbiltà li ma jaqgħux taht is-sistema magħluqa prevista f'dan ir-rigward minn din id-direttiva.
- 40 B'ittra tas-17 ta' Awwissu 2009, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi ammetta li l-kuntratt ikkontestat kellu lakuni fir-rigward tal-imsemmija direttiva, li dawn ma kellhomx madankollu effett li jizvantaġġaw ċerti operaturi ekonomiċi potenzjalment ikkonċernati, minkejja li ġew ikkonstatati diversi lmenti maħruġa mill-Kummissjoni.
- 41 Fit-3 ta' Novembru 2009, din indirizzat lil dan l-Istat Membru opinjoni motivata li fiha hija rrepetiet l-ilment preċedentement maħruġa, u stiednitu sabiex jieħu l-miżuri kollha neċessarji sabiex jikkonforma ruħu ma' din l-opinjoni f'terminu ta' xahrejn mill-ġurnata li fiha jirċievi din l-opinjoni.
- 42 B'ittra tal-31 ta' Diċembru 2009, l-imsemmi Stati Membru kkontesta l-fondatezza tal-pożizzjoni sostnuta mill-Kummissjoni.
- 43 Konsegwentement, din tal-aħħar iddeċidiet li tippreżenta dan ir-rikors.
- 44 B'digriet tal-President tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-11 ta' Frar 2011, ir-Renju tad-Danimarka ġie ammess jintervjeni insostenn tat-talbiet tar-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi. Ittiehed konjizzjoni tal-irtirar ta' dan l-intervent b'digriet tal-President tat-Tielet Awla tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-14 ta' Novembru 2011.

IV – Fuq ir-rikors

- 45 Il-Kummissjoni tippreżenta tliet motivi insostenn tar-rikors tagħha.
- 46 L-ewwel u t-tielet motivi jikkonċernaw l-użu tat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR fil-kuntest, minn naħa, tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-kuntratt ikkontestat li jirrigwarda l-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti, u, min-naħa l-oħra, tal-kriterji ta' għoti li jirrigwardaw l-ingredjenti li għandhom jiġu pprovduti. L-ewwel motiv jinkludi żewġ partijiet, ibbażati fuq il-ksur, minn naħa, tal-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18, li jirrigwarda l-użu tat-tikketta EKO, u, min-naħa l-oħra, tal-paragrafu 8 tal-istess artikolu, li jirrigwarda l-użu tat-tikketta MAX HAVELAAR. Peress li t-tielet motiv huwa bbażat fuq il-ksur tal-Artikolu 53(1) tal-imsemmija direttiva u huwa bbażat fuq żewġ ilmenti, il-Kummissjoni ssostni li din id-dispożizzjoni tal-aħħar ma tipprekludix l-użu ta' tikketti u li t-tikketti msemmija iktar 'il fuq ma kinux marbutin mas-sugġett tal-kuntratt inkwisjoni.
- 47 It-tieni motiv jirreferi għar-rekwiżit li jirrigwarda l-osservanza, mill-offerenti, ta' "kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi". Huwa maqsum fi tliet partijiet, ibbażati fuq il-ksur tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 44(2) u tal-Artikolu 48 tad-Direttiva 2004/18 rispettivament, sa fejn dan ir-rekwiżit ma jikkorrispondix ma wiehed minn dawn ir-rekwiżiti li dawn id-dispożizzjonijiet jawtorizzaw, tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 44(2) ta' din id-direttiva, sa fejn l-imsemmi rekwiżit ma jkunx marbut mas-sugġett tal-kuntratt, u fuq l-obbligu ta' trasparenza previst fl-Artikolu 2 tal-imsemmija direttiva, sa fejn it-termini "sostenibbiltà tal-akkwisti" u "responsabbiltà soċjali tal-imprizi" ma jippreżentawx livell suffiċjenti ta' ċarezza.

A – Osservazzjonijiet preliminari

1. Rigward l-applikabbiltà tad-Direttiva 2004/18

48 Għandu jiġi rrilevat li, minn naħa, il-kuntratt ikkontestat, li jikkonsisti fit-tqegħid għad-dispożizzjoni, fil-kuntest ta' kiri, u l-manutenzjoni ta' magni ta' xorb kif ukoll il-provvista ta' prodotti necessarji għall-funzjonament tagħhom, jikkostitwixxi kuntratt pubbliku għal provvisti fis-sens tal-Artikolu 1(2)(c) tad-Direttiva 2004/18.

49 Min-naħa l-oħra, l-istima mressqa mill-Kummissjoni għal dak li jikkonċerna l-valur stmat ta' dan il-kuntratt, jiġifieri EUR 760 000, ma hijiex ikkontestata mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi. Hemm lok għaldaqstant li tiġi kkonstatata l-applikabbiltà ta' din id-direttiva għall-imsemmi kuntratt fid-dawl tal-limiti ffissati fl-Artikolu 7 tagħha.

2. Rigward il-portata tar-rekwiżit u tax-xewqa msemmija fil-kuntest tal-ewwel u tat-tielet motiv

50 Il-partijiet ma jaqblux fir-rigward tal-portata tar-rekwiżit u tax-xewqa msemmija, fil-punt 31 u fil-punt 35 tal-Anness A tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, rispettivament. Il-Kummissjoni ssostni, b'riferiment għal dawn il-punti, li dan ir-rekwiżit u din ix-xewqa jirrigwardaw il-fatt li l-prodotti kkonċernati jkollhom it-tikketti EKO u/jew MAX HAVELAAR, jew tal-inqas it-tikketti bbażati fuq kriterji komparabbli jew identiċi, jekk il-punti 11 u 12 tan-nota ta' informazzjoni jittiehdu inkunsiderazzjoni. Skont ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, kuntrarjament għall-punt 1.5 tat-Taqsima II tal-avviż tal-kuntratt u tas-subkapitolu 1.3 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt jirriżulta li l-awtorità kontraenti talbet jew xtaqet li jiġu pprovduti prodotti li jirriżultaw mill-agrikoltura organika u mill-kummerċ ġust, peress li r-riferiment għall-imsemmija tikketti jew tikketti ekwivalenti kien spjegat biss minn kriterji li għandhom jiġu osservati.

51 Fl-ewwel lok, għandu jiġi kkonstatat li l-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt ma jistgħux jingħataw l-interpretazzjoni mogħtija mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi.

52 F'dan ir-rigward, għandu jittfakkar li l-portata tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt għandha tiġi ddeterminata mill-perspettiva tal-offerenti potenzjali peress li l-għan tal-proċeduri għall-għoti ta' kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet previsti mid-Direttiva 2004/18 huwa preċiżament li jiġi ggarantit lil dawn l-offerenti potenzjali stabbiltà fl-Unjoni Ewropea l-aċċess għall-kuntratti pubbliċi li jinteressawhom (ara, dan is-sens, is-sentenza tat-18 ta' Jannar 2007, *Auroux et*, C-220/05, *Ġabra* p. I-385, punt 53). F'dan il-każ, l-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt ma setgħux jinftiehm u mill-offerenti potenzjali hlief bħala li jirreferu għall-pussess tat-tikketti msemmija fil-kuntest tar-rekwiżit jew tax-xewqa inkwistjoni.

53 Fil-fatt, dan ir-rekwiżit u din ix-xewqa kienu espressi fl-anness tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt fil-“Lista ta' rekwiżiti”, li, skont it-Taqsima 1 tas-subkapitolu 5.2 ta' dawn l-ispeċifikazzjonijiet, l-offerenti kellhom jissodisfaw kif hija kienet ifformulta. Il-punti 31 u 35 tal-imsemmija lista jirreferu esplicitament u mingħajr riżerva għat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR, bl-esklużjoni ta' kull alternattiva, li l-prezentazzjoni tagħha kienet barra minn hekk eskluża fis-subkapitolu 3.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt. F'dawn il-kundizzjonijiet, ma jistax jiġi aċċettat li r-riferiment, li ma kienx preċiż hafna rigward il-portata tiegħu, li jipprovdi li “[a]spett importanti huwa li l-provinċja ta' Noord-Holland għandha l-intenzjoni tuża iktar prodotti organiċi u li jirriżultaw minn kummerċ ġust fil-magni tal-kafe”, li jinsab fil-punt 1.5 tal-avviż ta' kuntratt u fis-subkapitolu 1.3, jiġifieri minbarra l-partijiet tad-dokumenti tal-kuntratt iddedikati għar-rekwiżiti jew għax-xewqat tal-awtorità kontraenti, seta' jkun ta' natura li jindika li r-rekwiżit u x-xewqa inkwistjoni jirreferu b'mod ġeneriku għall-fatt li l-prodotti kkonċernati jirriżultaw mill-agrikoltura organika u mill-kummerċ ġust.

54 Fit-tieni lok, il-preċiżjonijiet magħmula sussegwentement fil-punti 11 u 12 tan-nota ta' informazzjoni, li jipprovdi li r-riferiment għat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR fil-kuntest ta' dan ir-rekwiżit u din ix-xewqa jinkludi wkoll tikketti ekwivalenti, jiġifieri bbażati fuq kriterji ta' għoti identiċi jew komparabbli, ma jistgħux jittiehdu inkunsiderazzjoni abbażi tal-Artikolu 39(2) tad-Direttiva 2004/18.

- 55 Fil-fatt, għalkemm, kif irrileva l-Avukat Ġenerali fil-punt 71 tal-konklużjonijiet tiegħu, l-informazzjoni addizzjonali fuq l-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt u d-dokumenti addizzjonali, imsemmija minn din id-dispożizzjoni, tista tiċċara ċerti punti jew tipprovdi ċertu tagħrif, hija ma tistax tbidel, anki biss b'korrezzjonijiet, il-portata tal-kundizzjonijiet essenzjali tal-kuntratt, fil-grad li fih jidhru l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u l-kriterji ta' għoti, b'tali mod li dawn il-kundizzjonijiet ġew ifformulati fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, li fuqhom l-operaturi ekonomiċi kkonċernati legalment ibbażaw ruhhom sabiex jieħu d-deċiżjoni li jippreparaw il-preżentazzjoni ta' offerta jew, bil-kuntrarju, sabiex jirrinunzjaw li jipparteċipaw għall-proċedura għall-għoti tal-kuntratt ikkonċernat. Dan jirriżulta kemm mill-użu stess, fl-imsemmi Artikolu 39(2) tal-kliem "informazzjoni addizzjonali" u tat-terminu qasir, jiġifieri sitt ijiem, li jistgħu jisseparaw il-komunikazzjoni ta' tali informazzjoni tad-data limitu li fiha jiġu riċevuti l-offerti, skont din id-dispożizzjoni.
- 56 F'dan ir-rigward, kemm il-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament kif ukoll l-obbligu ta' trasparenza li jirriżultaw minnu jeżiġu li s-sugġett ta' kull kuntratt kif ukoll il-kriterji ta' għoti tal-kuntratti pubbliċi jkunu ddeterminati b'mod ċar mill-bidu tal-proċedura għall-għoti tagħhom (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tal-10 ta' Dicembru 2009, Il-Kummissjoni vs Franza, C-299/09, Ġabra p. I-11587, punti 41 u 43).
- 57 Għaldaqstant, hemm lok li jiġi kkonstatat li d-dokumenti tal-kuntratt li jiddeterminaw s-sugġett tiegħu u l-kriterji ta' għoti tiegħu, minn naħa, jimponu li l-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti jkollhom it-tikketti EKO u MAX HAVELAAR, u, min-naħa l-oħra, jinkludu x-xewqa li l-ingredjenti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom l-istess tikketti.

B – Fuq l-ewwel motiv, ibbażat fuq il-ksur tal-Artikolu 23(6) u (8) tad-Direttiva 2004/18 għal dak li jikkonċerna l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li jirrigwardaw il-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti

- 58 L-ewwel motiv invokat mill-Kummissjoni jikkonċerna r-rekwiżit imsemmi fil-punt 31 tal-Anness A tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, li jipprovdi li "[f]dak li jirrigwarda x-xorb tal-kafé u tat-tè, il-provinċja ta' Noord-Holland tirrikorri għat-tikketti Max Havelaar u EKO"

1. Fuq l-ewwel parti tal-ewwel motiv, ibbażat fuq il-ksur tal-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18, għal dak li jikkonċerna l-użu tat-tikketta EKO fil-kuntest tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li jirrigwardaw il-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti

a) L-argumenti tal-partijiet

- 59 Permezz tal-ewwel parti tal-ewwel motiv, il-Kummissjoni ssostni, essenzjalment, li r-rekwiżit li jipprovdi li l-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti għandhom ikollhom it-tikketta EKO jew tikketta oħra ekwivalenti, jiġifieri li ttesta li huma jirriżultaw mill-agrikoltura organika, tikkostitwixxi deskrizzjoni ta' karatteristiċi meħtieġa għall-prodotti kkonċernati, u għaldaqstant speċifikazzjoni teknika sugġetta għall-Artikolu 23 tad-Direttiva 2004/18. L-Artikolu 23(6), li jawtorizza, taħt ċerti kundizzjonijiet, ir-riferiment għal tikketta-eko, bħat-tikketta EKO, fil-kuntest tal-formulazzjoni ta' karatteristiċi ambjentali, ma jippermettix madankollu li tiġi preskritta tikketta-eko bħal din.
- 60 Għar-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, minhabba l-popolarità tagħha mal-operaturi ekonomiċi tas-settur tal-attività kkonċernata, it-tikketta EKO tirreferi b'mod inekwivoku, fl-ispiritu ta' dawn tal-aħħar, għall-prodotti li jirriżultaw mill-agrikoltura organika, b'riferiment, għaż-żmien meta kienu ġew stabbiliti d-dokumenti tal-kuntratt, għar-Regolament Nru 2092/91. Fi kwalunkwe każ, operatur ekonomiku kkonċernat normalment diligenti kien isib minghajr diffikultà fuq l-internet id-deskrizzjoni tal-kriterji relatati ma' din it-tikketta jew seta' jistaqsi lill-awtorità kontraenti f'dan ir-rigward. Għaldaqstant ikun irrealistiku li jitqies li r-riferiment għat-tikketta EKO johlq ir-riskju li jippreġudika l-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament minhabba l-fatt li l-offerent potenzjali seta', minhabba n-nuqqas li jifhem dan ir-riferiment, jitlef l-interess għall-kuntratt inkwistjoni jew jieħu dewmien determinanti.

b) Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

- 61 Preliminarjament, għandu jiġi rrilevat li, minn naħa, skont l-Artikolu 23(3)(b) tad-Direttiva 2004/18, l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi jistgħu jiġu fformulati skont twettiq jew rekwiżiti funzjonali, li jistgħu jinkludu karatteristiċi ambjentali. Skont il-premessa 29 ta' din id-direttiva, metodu speċifiku ta' produzzjoni jista' jikkostitwixxi karatteristika ambjentali. Għaldaqstant, bħalma huwa paċifiku bejn il-partijiet, it-tikketta EKO, peress li hija bbażata fuq karatteristiċi ambjentali u peress li tissodisfa l-kundizzjonijiet elenkati fl-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18, tikkostitwixxi "tikketta eko" fis-sens ta' din id-dispożizzjoni. Min-naħa l-oħra, billi tiddikjara rekwiżit għal dak li jikkonċerna karatteristika tat-tè jew tal-kafé li għandhom jiġu pprovduti, il-provinċja ta' Noord-Holland stabbilit, f'dan ir-rigward, speċifikazzjoni teknika. Huwa għaldaqstant fir-rigward ta' din id-dispożizzjoni tal-aħħar li hemm lok li tiġi eżaminata din l-ewwel parti tal-ewwel motiv.
- 62 Għandu jifakkar li, skont l-Artikolu 2 tad-Direttiva 2004/18 li jstabilixxi l-prinċipji għall-għoti ta' kuntratti pubbliċi, l-awtoritajiet kontraenti jitrattaw l-operaturi ekonomiċi b'mod ugwali, b'mod nondiskriminatorju u jaġixxu bi trasparenza. Dawn il-prinċipji għandhom importanza kruċjali għal dak li jikkonċerna l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, fid-dawl tar-riskji ta' diskriminazzjoni marbutin kemm mal-għażla tagħhom, kif ukoll mal-mod kif jiġu fformulati. Għalhekk l-Artikolu 23(2) u (3)(b) u l-aħħar sentenza tal-premessa 29 tad-Direttiva 2004/18 jenfasizzaw li l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi għandhom jippermettu l-aċċess ugwali tal-offerenti u ma jkollhom l-effett li joħolqu ostakli ingustifikati għall-ftuħ ta' kuntratti pubbliċi għall-kompetizzjoni, li huma għandhom ikunu suffiċjentement preċiżi sabiex jippermettu lil dawn l-offerenti li jiddeterminaw is-suġġett tal-kuntratt u lill-awtoritajiet kontraenti li jagħtuhom, u li hemm lok li jissemmew b'mod ċar, b'mod li l-offerenti kollha jkunu jaf dak li jkopru l-kriterji stabbiliti mill-awtorità kontraenti. Huwa b'mod partikolari fid-dawl ta' dawn il-kunsiderazzjonijiet li hemm lok li jiġi interpretat l-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18.
- 63 Mit-test tal-ewwel paragrafu ta' din id-dispożizzjoni jirriżulta li, fir-rigward tar-rekwiżiti li jirrigwardaw il-karatteristiċi ambjentali, dan jikkonferixxi lill-awtoritajiet kontraenti l-possibbiltà li jirrikorru għall-ispeċifikazzjonijiet iddetaljati ta' tikketta-eko, iżda mhux tikketta-eko bħala tali. Ir-rekwiżit ta' preċiżjoni stabbilit fl-Artikolu 23(3)(b) tad-Direttiva 2004/18 — li għalih jirreferi l-paragrafu 6 tal-imsemmi artikolu — u spjegat fl-aħħar sentenza tal-premessa 29 tagħha jipprekludi interpretazzjoni estensiva tal-imsemmija dispożizzjoni.
- 64 Bil-għan li tiġi ffaċilitata l-verifika tal-osservanza ta' tali rekwiżit, it-tieni paragrafu ta' dan l-Artikolu 23(6) jawtorizza barra minn hekk lill-awtoritajiet kontraenti sabiex jindikaw li l-prodotti li jkollhom l-eko tikketta li għaliha huma użaw l-ispeċifikazzjonijiet dettaljati huma preżunti li jissodisfaw l-ispeċifikazzjonijiet ikkonċernati. Madankollu dan it-tieni paragrafu ma jestendix il-portata tal-ewwel subparagrafu tal-imsemmi Artikolu 23(6) peress li ma jippermettix ir-riferiment għall-eko tikketta huwa stess ħlief b'mod sekondarju, bħala prova li kienu sodisfatti "l-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi imnizzlin fid-dokumenti tal-kuntratt".
- 65 Fil-fatt, skont l-istess tieni subparagrafu tal-Artikolu 23(6), l-awtoritajiet kontraenti għandhom jaċċettaw kull mezz ieħor ta' prova xierqa, bħal dossier tekniku tal-manifattur jew rapport ta' eżami minn korp rikonoxxut.
- 66 Barra minn hekk, għall-kumpliment, għandu jifakkar li, jekk, kif isostni r-Renju tal-Pajjiżi, l-awtorità kontraenti għandha d-dritt li tistenna mill-operaturi ekonomiċi kkonċernati li jkunu raġonevolment informati u normalment diligenti, tali aspettattiva leġittima tassumi, madankollu li l-awtorità kontraenti tkun hija stess ifformulat ir-rekwiżiti tagħha b'mod ċar (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-22 ta' April 2010, Il-Kummissjoni vs Spanja, C-423/07, Ġabra, p. I-3429, punt 58). *A fortiori*, din l-aspettattiva ma tistax tiġi invokata sabiex l-awtoritajiet kontraenti jaqdu l-obbligi li d-Direttiva 2004/18 timponi fuqhom.
- 67 Barra minn hekk, mhux talli ma jikkostitwixxix formalità eċċessiva, l-obbligu jġiegħel lill-awtorità kontraenti li ssemmi espressament il-karatteristiċi ambjentali dettaljati li hija għandha l-intenzjoni li timponi anki meta tirrikorri għall-karatteristiċi ddefiniti minn eko tikketta huwa indispensabbli sabiex

jippermetti lill-offerenti potenzjali li jirreferu għal dokument uniku u uffiċjali, li johroġ mill-awtorità kontraenti stess, u għaldaqstant mingħajr ma jkun suġġetti għall-inċertezzi ta' riċerka ta' informazzjoni u għall-varjazzjonijiet possibbli maż-żmien ta' kriterji relatati ma' eko tikketta tkun xi tkun.

- 68 Barra minn hekk, għandu jiġi rrilevat li l-oġġezzjoni, imqajma mir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, li tipprovdi li, peress li t-tikketta EKO tinforma fuq il-mod kif jinkisbu l-prodotti organiċi li jkollhom din it-tikketta, ir-riferiment għal karatteristiċi dettaljati jeħtieġ li jelenkaw il-preskrizzjonijiet kollha tar-Regolament Nru 2092/91, fatt li kien ħafna inqas ċar minn riferiment għal din it-tikketta, ma huwix rilevanti. Fil-fatt, id-Direttiva 2004/18 ma tipprekludix, bħala principju, riferiment fl-avviż ta' kuntratt jew fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, għal dispożizzjonijiet leġislattivi jew regolamentari għal ċerti speċifikazzjonijiet tekniċi meta tali riferiment huwa, fil-prattika, inevitabbli, sakemm li dan tal-aħħar ikun akkumpanjat mill-indikazzjonijiet addizzjonali kollha eventwalment meħtieġa minn din id-direttiva (ara, b'analogija, is-sentenza Il-Kummissjoni vs Spanja, iċċitata iktar 'il fuq, punti 64 u 65). Għalhekk, peress li l-kummerċjalizzazzjoni, fl-Unjoni, ta' prodotti agrikoli li jirriżultaw mill-mod ta' produzzjoni organika u pprezentati bħala tali għandhom josservaw il-leġislazzjoni tal-Unjoni f'dan il-qasam, awtorità kontraenti tista', skont il-każ, mingħajr ma tikser il-kuncett ta' "speċifikazzjonijiet tekniċi" fis-sens tal-punt 1(b) tal-Anness VI tad-Direttiva 2004/18 u lanqas l-Artikolu 23(3) tagħha, tindika fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt li l-prodott li għandu jiġi pprovdut għandu jkun konformi mar-Regolament Nru 2092/91 jew ma' kull regolament sussegwenti li jissostitwixxi li dan tal-aħħar.
- 69 Rigward il-preċiżjoni sussegwenti magħmula fil-punt 11 tan-nota ta' informazzjoni, li tipprodi li r-riferiment għat-tikketta EKO jinkludi wkoll tikketta ekwivalenti, għandu jiġi enfasizzat, minbarra dak li kien ġie espost fil-punti 54 sa 56 ta' din is-sentenza, li tali preċiżjoni ma tistax, fi kwalunkwe każ, tindirizza n-nuqqas ta' identifikazzjoni ta' speċifikazzjonijiet tekniċi ddettaljati li jikkorrispondu għat-tikketta kkonċernata.
- 70 Mill-kunsiderazzjonijiet preċedenti jirriżulta li, billi teziġi, fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, li ċerti prodotti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom eko tikketta speċifika, pjuttost li jużaw l-ispeċifikazzjonijiet dettaljati ddefiniti minn din l-eko tikketta, il-provinċja ta' Noord-Holland stabbilit speċifikazzjoni teknika inkompatibbli mal-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18. Għaldaqstant, l-ewwel parti tal-ewwel motiv huwa fondata.

2. Fuq it-tieni parti tal-ewwel motiv, ibbażat fuq l-Artikolu 23(8) tad-Direttiva 2004/18 għal dak li jikkonċerna l-użu tat-tikketta MAX HAVELAAR fil-kuntest ta' speċifikazzjonijiet tekniċi li jirrigwardaw il-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti

a) L-argumenti tal-partijiet

- 71 Permezz tat-tieni parti tal-ewwel motiv tagħha, il-Kummissjoni ssostni, essenzjalment, li r-rekwiżit li jipprovdi li l-kafé u t-tè li għandhom jiġu pprovduti għandhom ikollhom it-tikketta MAX HAVELAAR jew tikketta oħra ekwivalenti, jikkostitwixxi deskrizzjoni ta' karatteristiċi meħtieġa għall-prodotti kkonċernati, u għaldaqstant speċifikazzjoni teknika suġġetta għall-Artikolu 23 tad-Direttiva 2004/18. Dan ir-rekwiżit huwa kuntrarju għall-Artikolu 23(8), li jipprojbixxi, bħala principju, li l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi "jirrefu [...] għal sors, jew proċess partikolari, jew marki [...] oriġini speċifiku jew produzzjoni bl-effett li jiġu favoriti jew eliminati ċerti intrapriżi jew ċerti prodotti", peress li l-imsemmija tikketta, li tikkorrispondi għal trade mark irregistrata, taqa' taħt kull waħda minn dawn il-kategoriji.
- 72 Prinċiplament, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jikkontesta li l-kriterji li fuqhom huwa bbażat l-għoti tat-tikketta MAX HAVELAAR jistgħu jikkostitwixxu rekwiżiti fir-rigward tal-proċess jew il-metodu ta' produzzjoni u jsostni li jirrigwarda kundizzjonijiet soċjali applikabbli għall-akkwist ta' prodotti li għandhom jiġu pprovduti fil-kuntest tal-eżekuzzjoni tal-kuntratt inkwistjoni, li jaqgħu taħt il-kuntest tal-kuncett ta' "[k]ondizzjonijiet għal twettiq ta' kuntratti" fis-sens tal-Artikolu 26 tad-Direttiva 2004/18. Sussidjarjament, jekk jiġi preżunt li r-rekwiżit li jirrigwarda din it-tikketta jikkostitwixxi speċifikazzjoni teknika, huwa jikkontesta li l-Artikolu 23(8) ta' din id-direttiva kien applikabbli.

b) Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

- 73 Kif ġie espost fil-punt 37 ta' din is-sentenza, it-tikketta MAX HAVELAAR tirreferi għal prodotti li jirriżultaw minn forma ta' kummerċ ġust, mixtrija minn organizzazzjonijiet ikkostitwiti minn produtturi żgħar li qegħdin jizviluppaw għal prezz u b'kundizzjonijiet favorevoli meta mqabbla ma dawk determinati skont l-andament tas-suq. Mill-proċess jirriżulta li din it-tikketta tibbaża fuq erba' kriterji, jiġifieri li l-prezz imhallas għandu jkopri l-ispejjeż kollha u jinkludi primjum meta mqabbel mal-andament tas-suq, li l-produzzjoni għandha tkun is-sugġett ta' prefinanzjament u li l-importatur għandu jkollu relazzjonijiet kummerċjali fit-tul mal-produtturi.
- 74 Hemm lok li jiġi kkonstatat li tali kriterji ma jikkorrispondux għad-definizzjoni tal-kunċett ta' speċifikazzjoni teknika li tinsab fil-punt 1(b) tal-Anness VI tad-Direttiva 2004/18, peress li din id-definizzjoni hija relatata esklużivament għall-karatteristiċi tal-prodotti stess, tal-manifattura tagħhom, tal-imbagg tagħhom jew tal-użu tagħhom, u mhux għall-kundizzjonijiet li taħthom il-fornitur jakkwistahom mill-produttur.
- 75 Min-naħa l-oħra, l-osservanza ta' dawn il-kriterji taqa' taħt il-kunċett ta' "[k]ondizzjonijiet ta' twettiq tal-kuntratt" fis-sens tal-Artikolu 26 ta' din id-direttiva.
- 76 Fil-fatt, skont dan l-artikolu, il-kundizzjonijiet li taħthom kuntratt jiġi eżegwit jistgħu b'mod partikolari jirreferu għal kundizzjonijiet ta' ordni soċjali. Issa, il-fatt li jiġi impost li t-tè u l-kafé li għandhom jiġu pprovduti joriġinaw minn produtturi żgħar li qegħdin jizviluppaw, li magħhom huma stabbiliti relazzjonijiet kummerċjali li għalihom huma favorevoli, jirriżulta minn tali kunsiderazzjonijiet. Għaldaqstant, huwa fid-dawl tal-imsemmi Artikolu 26 li r-regolarità ta' tali kundizzjoni għandha tiġi vverifikata.
- 77 Madankollu hemm lok li jiġi kkonstatat li, fil-kuntest tal-proċedura prekontenzjuża, kif ukoll barra minn hekk fir-rikors promotur, il-Kummissjoni kkritikat il-klawżola kkonċernata tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt esklużivament abbażi tal-Artikolu 23(8) tad-Direttiva 2004/18, billi sostniet biss fl-istadju tar-replika li l-argument żviluppat f'dan ir-rigward kien japplika *mutatis mutandis* għal kundizzjoni ta' eżekuzzjoni rregolata mill-Artikolu 26 tagħha.
- 78 Peress li s-sugġett ta' rikors huwa bbażat fuq l-Artikolu 258 TFUE huwa ddefinit mill-proċedura prekontenzjuża prevista f'dan l-artikolu, ir-rikors għandu jkun ibbażat fuq l-istess raġunijiet u motivi bħall-dawk li jinsabu fl-opinjoni motivata, b'tali mod li lment li ma huwix ifformulat fl-opinjoni motiva huwa inammissibbli fl-istadju tal-proċedura quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja (ara f'dan is-sens, b'mod partikolari, is-sentenza tad-9 ta' Frar 2006, Il-Kummissjoni vs Ir-Renju Unit, C-305/03, Ġabra p. I-1213, punt 22 u l-ġurisprudenza ċċitata).
- 79 Għaldaqstant, it-tieni parti tal-ewwel motiv għandha tiġi miċhuda bħala inammissibbli.

C – Fuq it-tielet motiv, ibbażat fuq l-Artikolu 53(1) tad-Direttiva 2004/18 għal dak li jikkonċerna l-kriterji ta' għoti li jirrigwardaw l-ingredjenti li għandhom jiġu pprovduti

- 80 It-tielet motiv għandu rabta mal-ewwel, peress li l-Kummissjoni tinkludi fih ukoll ir-rikors, fid-dokumenti tal-kuntratt, għat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR, iżda bħala kriterju ta' għoti fis-sens tal-Artikolu 53 tad-Direttiva 2004/18.
- 81 Preliminarjament, għandu jifakkar li, kif ġie deċiż fil-punti 51 sa 57 ta' din is-sentenza, b'riferiment għad-dokumenti tal-kuntratt li jiddeterminaw il-kriterji ta' għoti ta' dan tal-aħħar, il-provincja ta' Noord-Holland stabbilit kriterju ta' għoti li jikkonsisti fil-fatt li l-ingredjenti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom it-tikketti EKO u/jew MAX HAVELAAR.

1. L-argumenti tal-partijiet

- 82 Il-Kummissjoni ssostni, essenzjalment, li tali kriterju ta' għoti jikser b'mod doppju l-Artikolu 53 tad-Direttiva 2004/18. Minn naħa, dan il-kriterju ma huwix marbut mas-sugġett tal-kuntratt, sakemm il-kriterji sottostanti mat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR ma jikkonċernawx il-prodotti li għandhom

jigū pprovduki stess, iżda l-politika ġenerali tal-offerenti, b'mod singolari fil-każ tat-tikketta MAX HAVELAAR. Min-naħa l-oħra, l-imsemmi kriterju ta' għoti ma huwiex kompatibbli mar-rekwiżiti fil-qasam ta' ugwajanza għal aċċess, ta' nondiskriminazzjoni u ta' trasparenza, li b'mod partikolari kellu l-effett li jizvantaġġa l-offerenti potenzjali mhux Olandiżi jew li ma kellhomx it-tikketti EKO u/jew MAX HAVELAAR għall-prodotti tagħhom.

- 83 Skont ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, il-kriterju ta' għoti inkwistjoni huwa trasparenti, oġġettiv u nondiskriminatorju. Fil-fatt, l-imsemmija tikketti huma magħrufa sew mill-operaturi ekonomiċi tas-settur tal-attività kkonċernata, huma jibbażaw fuq kriterji sottostanti li jew kienu jirriżultaw mil-leġiżlazzjoni tal-Unjoni fil-qasam ta' produzzjoni agrikola ta' prodotti agrikoli (fir-rigward tat-tikketta EKO), jew iddeterminati mill-korp li jagħti t-tikketta u potenzjalment aċċessibbli għall-operaturi ekonomiċi kkonċernati kollha (fir-rigward tat-tikketta MAX HAVELAAR), u offerent potenzjalment normalment diligenti jista' fi kwalunkwe każ jinforma ruhu faċilment fuq l-imsemmija kriterji sottostanti. Barra minn hekk, id-Direttiva 2004/18 ma timponix, fir-rigward tal-kriterji ta' għoti, l-istess rekwiżiti bħal dawk li jikkonċernaw l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi, kif previsti fl-Artikolu 23 ta' din id-direttiva, u dan loġikament, peress li ma huwiex meħtieġ li l-offerenti kollha jistgħu jossodisfaw kriterju ta' għoti. Fl-aħħar nett, il-kriterju ta' għoti inkwistjoni għandu rabta mas-sugġett tal-kuntratt, li jirrigwarda b'mod partikolari l-provvista ta' prodotti li jirriżultaw mill-agrikoltura organika u mill-kummerċ ġust, u l-fatt li dan il-kriterju jiġi sodisfatt jagħti informazzjoni fuq il-proprjetà kwalittativa tal-offerti li jippermettu li tiġi evalwata r-relazzjoni kwalità/prezz tagħhom.

2. Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

- 84 Fl-ewwel lok, għandu jiġi rrilevat li skont l-Artikolu 53(1)(a) tad-Direttiva 2004/18, meta, bħal f'din il-kawża, awtorità kontraenti tiddeċiedi li tagħti kuntratt lill-offerent li jipprezenta l-offerta li hija l-iktar ekonomikament vantaġġuza mill-perspettiva ta' din l-awtorità, din tal-aħħar għandha tibbaża ruħha fuq diversi kriterji li għandha l-fakoltà li tiddetermina fl-osservanza tar-rekwiżiti ta' din id-direttiva, peress li din l-imsemmija dispożizzjoni tinkludi, kif jirriżulta mill-użu tal-kliem "per eżempju", lista mhux eżawrjenti ta' kriterji possibbli.
- 85 L-Artikolu 53 tad-Direttiva 2004/18 huwa spjegat mill-premessa 46 tagħha, li t-tielet u r-raba paragrafi tagħha jippreċiżaw li l-kriterji ta' għoti jistgħu, bħala prinċipju, ikunu mhux biss ekonomiċi, iżda wkoll kwalittativi. Huwa għalhekk li, fost l-eżempji msemmija fil-paragrafu 1(a) ta' dan l-artikolu jinsabu b'mod partikolari l-karatteristiċi ambjentali. Kif irrilevat l-Avukat Ġenerali fil-kuntest tal-punt 103 tal-konkluzjonijiet tagħha, ir-raba' paragrafu tal-imsemmija premessa jiddikjara barra minn hekk li "awtorità kuntrattwali [kontraenti] tista' tuża l-kriterja bil-mira li tilhaq l-bżonnijiet soċjali, bħala rispons partikolarment għall-bżonnijiet — definiti fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt — ta' gruppi ta' nies li huma partikolarment fi żvantaġġ li għalih dawk li jirċievu/jużaw x-xogħlijiet, provvisti jew servizzi li huma l-oġġett tal-kuntratt huma parti minnu." Għaldaqstant hemm lok li jiġi aċċettat li l-awtoritajiet kontraenti huma wkoll awtorizzati li jagħzlu kriterji ta' għoti bbażati fuq kunsiderazzjoni ta' ordni soċjali, li jistgħu jikkonċernaw lill-utenti jew lill-benefiċjarji tax-xogħlijiet, tal-provvisti jew tas-servizzi li huma s-sugġett tal-kuntratt, iżda wkoll ta' persuni oħrajn.
- 86 Fit-tieni lok, l-Artikolu 53(1)(a) tad-Direttiva 2004/18 jimponi li l-kriterji ta' għoti jkunu marbuta mas-sugġett tal-kuntratt. F'dan ir-rigward, il-premessa 46 tagħha tippreċiża, fit-tielet paragrafu tagħha li "[i]d-determinazzjoni ta' dawn il-kriterji tiddependi fuq l-oġġett [is-sugġett] tal-kuntratt peress illi thalli l-livell ta' l-esekuzzjoni [twettiq] mgħoti minn kull offerta biex tiġi assessjata [jiġi evalwat] fid-dawl ta' l-oġġett [tas-sugġett] tal-kuntratt, kif definit fl-ispeċifikazzjonijiet Tekniċi", "[l-offerta li hija l-iktar vantaġġuza ekonomikament]" hija "dik li tippreżenta l-aħjar valur meta mqabbla mal-kwalità u l-prezz".
- 87 Fit-tielet lok, kif ukoll jirriżulta mill-ewwel u r-raba' paragrafi ta' din il-premessa, l-osservanza tal-prinċipji ta' ugwajanza, ta' nondiskriminazzjoni u ta' trasparenza timponi li l-kriterji ta' għoti jkunu oġġettivi, fatt li jiżgura li l-paragun u l-evalwazzjoni tal-offerti jsiri b'mod oġġettiv, u għaldaqstant taht

kundizzjonijiet ta' kompetizzjoni oġġettiva. Dan ma huwiex il-każ għal kriterji li jikkonferixxu lill-awtorità kontraenti libertà ta' għażla inkundizzjonali (ara, fir-rigward ta' dispożizzjonijiet analogi tad-direttivi preċedenti għad-Direttiva 2004/13, is-sentenza tas-17 ta' Settembru 2002, Concordia Bus Finland, C-513/99, Ġabra p. I-7213, punt 61 u l-ġurisprudenza ċċitata).

- 88 Fir-raba' u fl-aħħar lok, kif inhuwa enfasizzat fit-tieni paragrafu tal-imsemmija premessa, l-istess prinċipji jimponu lill-awtorità kontraenti li tiżgura fl-istadji kollha ta' procedura għall-ghoti ta' kuntratt pubbliku, kemm il-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament tal-potenzjali offerenti kif ukoll dak tat-trasparenza tal-kriterji ta' għoti, dawn tal-aħħar għandhom ikunu fformulati b'mod li jippermettu lill-offerenti kollha li huma raġonevolment informati u normalment diligenti li jkunu jafu bil-portata eżatta tagħhom u, għaldaqstant, li jinterpretawhom bl-istess mod (ara, fir-rigward tad-dispożizzjonijiet analogi tad-direttivi preċedenti għad-Direttiva 2004/18, b'mod partikolari, is-sentenza tal-4 ta' Dicembru 2003, EVN u Wienstrom, C-448/01, Ġabra p. I-14527, punti 56 sa 58).
- 89 Bil-għan li tiġi evalwata l-fondatezza tal-ilment li jirrigwarda n-nuqqas ta' rabta suffiċjenti bejn il-kriterju ta' għoti kkontestat u s-sugġett tal-kuntratt, għandhom, minn naha, jittiehdu inkunsiderazzjoni l-kriterji sottostanti għat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR. Kif jirriżulta mill-punti 34 u 37 ta' din is-sentenza, dawn il-kriterji sottostanti jikkarakterizzaw prodotti li jirriżultaw mill-agrikoltura organika u mill-kummerċ ġust rispettivament. Rigward il-mod ta' produzzjoni organika kif stabbilita mil-leġiżlazzjoni tal-Unjoni, jiġifieri, fiż-żmien rilevanti għall-kawża, ir-Regolament Nru 2092/91, it-tieni u d-disa' premessi tiegħu jindikaw li dan il-mod ta' produzzjoni jiffavorixxi l-protezzjoni tal-ambjent, b'mod partikolari għaliex jinvolvi restrizzjonijiet importanti għal dak li jikkoncerna l-użu ta' fertilizzanti jew ta' pesticidi. Rigward il-kummerċ ġust, mill-imsemmija punt 37 jirriżulta li l-kriterji imposti mill-fondazzjoni li tagħti t-tikketeta MAX HAVELAAR huma intiżi sabiex jiffavorixxu l-produtturi ż-żgħar tal-pajjiżi li qed jiżviluppaw filwaqt iżommu magħhom relazzjonijiet kummerċjali li jiehdu inkunsiderazzjoni bżonnijiet veri ta' dawn il-produtturi, u mhux sempliċement il-liġijiet tas-suq. Minn dawn l-indikazzjonijiet jirriżulta li l-kriterju ta' għoti kkontestat jikkoncerna karatteristiċi ambjentali u soċjali li jaqgħu taħt il-kuntest tal-Artikolu 53(1)(a) tad-Direttiva 2004/18.
- 90 Min-naħa l-oħra, jehtieg li jiġi kkonstatat li, skont id-deskrizzjoni tal-kuntratt li tinsab fis-subkapitolu 1.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, dan il-kuntratt jirrigwarda b'mod partikolari l-provvista tal-kafé, tat-tè u ta' ingredjenti oħrajn neċessarji għall-manifattura ta' xorb disponibbli fid-distributuri. Barra minn hekk, mill-formulazzjoni tal-kriterju ta' għoti kkontestat jirriżulta li dan tal-aħħar jinkludi biss l-ingredjenti li għandhom jiġu pprovduti fil-kuntest tal-imsemmi kuntratt, mingħajr ebda implikazzjoni rigward il-politika ġenerali ta' akkwist tal-offerenti. Għaldaqstant, dawn il-kriterji jirrigwardaw il-prodotti li l-provvista tagħhom tikkostitwixxi parti mis-sugġett tal-imsemmi kuntratt.
- 91 Fl-aħħar, kif jirriżulta mill-punt 110 tal-konkluzjonijiet tal-Avukat Ġenerali, ma huwiex meħtieġ li kriterju ta' għoti jirrigwarda karatteristika intrinsika ta' prodott, jiġifieri element li jinkorpora ruħu materjalment fih. Huwa għalhekk li l-Qorti tal-Ġustizzja ddecidiet, fil-punt 34 tas-sentenza EVN u Wienstrom, iċċitata iktar 'il fuq, li l-leġiżlazzjoni tal-Unjoni fil-qasam ta' kuntratti pubbliċi ma tipprekludix li, fil-kuntest ta' kuntratt għal provvista ta' elettricità, l-awtorità kontraenti tqis kriterju ta' għoti li jikkonsisti fil-fatt li l-elettricità tkun prodotta minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli. Għaldaqstant xejn ma jipprekludi, bhala prinċipju, li tali kriterji jinkludi l-fatt li prodott ikun jirriżulta mill-kummerċ ġust.
- 92 Għaldaqstant għandu jiġi kkonstatat li l-kriterju ta' għoti kkontestat jipprezenta, mas-sugġett tal-kuntratt ikkoncernat, ir-rabta meħtieġa mill-Artikolu 53(1)(a) tad-Direttiva 2004/18, b'tali mod li l-ilment ifformulat mill-Kummissjoni f'dan ir-rigward huwa infondat.
- 93 Rigward l-ilment li jirrigwarda l-fatt li l-provinċja ta' Noord-Holland ddikjarat li l-pussess ta' tikketti ddeterminati skont kriterju ta' għoti, għandu jiġi rrilevat li, skont il-punt 35 tal-Anness A tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, l-awtorità kontraenti kienet ipprevediet li l-fatt li l-ingredjenti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom it-tikketti EKO u/jew MAX HAVELAAR jagħti lok għall-ghoti ta' ċertu numru ta' punti fil-kuntest tal-klassifikazzjoni tal-offerti li jkunu f'kompetizzjoni bejniethom għall-finijiet tal-ghoti tal-kuntratt. Din il-kundizzjoni għandha tiġi eżaminata fid-dawl tar-rekwiziti ta' ċarezza u ta' oġġettività li huma imposti fuq l-awtoritajiet kontraenti f'dan ir-rigward.

- 94 Fir-rigward tal-każ speċifiku tal-użu ta' tikketti, il-legiżlatur tal-Unjoni ta' ċerti indikazzjonijiet preċiżi rigward l-implikazzjonijiet ta' dawn ir-rekwiżiti fil-kuntest tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi. Għalhekk kif jirriżulta mill-punti 62 sa 65 ta' din is-sentenza, wara li gie enfasizzat, fl-Artikolu 23(3)(b) tad-Direttiva 2004/18, li dawn l-ispeċifikazzjonijiet għandhom jiġu ppreċiżati b'mod suffiċjenti sabiex jippermettu lill-offerenti li jiddeterminaw is-sugġett tal-kuntratt u lill-awtoritajiet kontraenti sabiex jagħtuhom, fil-paragrafu 6 tal-istess artikolu, il-legiżlatur awtorizza l-awtoritajiet kontraenti sabiex jirreferu għall-kriterji sottostanti għal tikketta eko sabiex jistabbilixxi ċerti karatteristiċi ta' prodott, iżda mhux sabiex jistabbilixxu tikketta eko bi speċifikazzjoni teknika, peress li din tal-aħħar tista' tiġi użata biss bhala preżunzjoni li l-prodotti li għandhom din it-tikketta jissodisfaw il-karatteristiċi ddefiniti b'dan il-mod, bil-kundizzjoni espressa li kull mezz ieħor ta' prova xieraq.
- 95 Kuntrarjament għal dak li jsostni r-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, l-ebda raġuni ma twassal li jitqies li l-prinċipji ta' ugwaljanza, ta' nondiskriminazzjoni u ta' trasparenza jwasslu għal konsegwenzi differenti meta jkun jirrigwarda kriterji ta' għoti, li huma wkoll kundizzjonijiet essenzjali ta' kuntratt pubbliku, peress li huma jkun deċiżivi fl-għażla tal-offerta li ser tittiehed fost dawk li jikkorrispondu għar-rekwiżiti espressi mill-awtorità kontraenti fil-kuntest tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi.
- 96 Fil-preċiżjoni sussegwentement magħmula fil-punt 12 tan-nota ta' informazzjoni, li tipprovdi li r-riferiment għat-tikketti EKO u MAX HAVELAAR jinkludi wkoll tikketti ekwivalenti, għandu jiġi enfasizzat, minbarra dak li gie espost fil-punti 54 sa 56 ta' din is-sentenza, li tali preċiżjoni ma tistax, fi kwalunkwe każ, timla' n-nuqqas ta' preċiżjoni fuq il-kriterji sottostanti għat-tikketti kkonċernati.
- 97 Mill-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti jirriżulta li, billi pprovdiet, fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, li l-fatt li ċerti prodotti li għandhom jiġu pprovduti għandhom ikollhom tikketti speċifiċi jagħti lok għall-għoti ta' ċertu numru ta' punti fil-kuntest tal-għażla tal-offerta li hija l-iktar ekonomikament vantaġġuża, minghajr ma elenkat il-kriterji sottostanti għal dawn it-tikketti u lanqas awtorizzat li l-prova li prodott jissodisfa dawn il-kriterji sottostanti tingħata b'kull mezz xieraq, il-provinċja ta' Noord-Holland stabbilit kriterju ta' għoti inkompatibbli mal-Artikolu 53(1)(a) tad-Direttiva 2004/18. Għaldaqstant, sa dan il-punt, it-tielet motiv huwa fondat.

D – Fuq it-tieni motiv, ibbażat fuq il-ksur tal-Artikoli 2, 44(2) u 48 tad-Direttiva 2004/18 għal dak li jikkonċerna r-rekwiżit li jirrigwarda l-osservanza tal-kriterji ta' "sostenibbiltà tal-akkwisti" u ta' "responsabbiltà soċjali tal-imprizi"

- 98 It-tieni motiv, li jinkludi tliet partijiet, jirreferi għar-rekwiżit, stabbilit fil-punt 2 tat-Taqsima 4 tas-subkapitolu 4.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, li jimponi fuq l-aġġudikant, essenzjalment, li josserva l-"kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi", b'mod partikolari billi jikkontribwixxu sabiex is-suq tal-kafé jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafé ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli, l-offerenti ġew mistiedna sabiex jindikaw kif huma jissodisfaw l-imsemmija kriterji.

1. L-argumenti tal-partijiet

- 99 Permezz tal-ewwel parti ta' dan il-motiv, il-Kummissjoni ssostni li r-rekwiżit li dwaru jirrigwarda jikkostitwixxi livell minimu ta' kapaċità teknika kuntrarju għall-ewwel paragrafu tal-Artikoli 44(2) u tal-Artikolu 48 tad-Direttiva 2004/18, sa fejn huwa differenti mill-kriterji previsti f'dan l-artikolu tal-aħħar, li jistabbilixxi sistema soda. Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi jsostni, prinċipalment, li dan ir-rekwiżit jikkostitwixxi fir-realtà kundizzjoni ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt irregolata mill-Artikolu 26 ta' din id-direttiva. Sussidjarjament, huwa jqis li l-imsemmi rekwiżit jidhol fis-sistema stabbilita fl-imsemmi Artikolu 48, b'riferiment għall-paragrafu 2(c) tiegħu, li jsemmi deskrizzjoni tat-tagħmir tekniku, tal-miżuri użati mill-fornitur jew minn min jipprovdi servizzi sabiex jiżgura l-kwalità u l-mezzi ta' studju u ta' riċerka tal-impriza tiegħu. Permezz tal-istess rekwiżit, l-offerenti setgħu juru li huma kellhom il-possibbiltà li jeżegwixxu l-kuntratti billi jissodisfaw kriterji kwalitattivi għoljin.

- 100 It-tieni parti ta' dan il-motiv, ibbażata fuq ksur tat-tieni subparagrafu tal-Artikolu 44(2) tad-Direttiva 2004/18, tirreferi għal nuqqas ta' rabta, minn tal-inqas suffiċjenti, bejn ir-rekwiżit ikkontestat u s-sugġett tal-kuntratt inkwistjoni, fatt li l-Istat Membru konvenut jikkontesta, peress li, fl-opinjoni tiegħu, is-sostenibbiltà tal-akkwisti u r-responsabbiltà soċjali tal-impriżi huma marbutin ma' kuntratt li jirrigwarda, fost oħrajn, il-provvista ta' kafé u ta' tè li jirriżulta minn agrikoltura organika u mill-kummerċ ġust.
- 101 Permezz tat-tielet parti tal-imsemmi motiv, il-Kummissjoni ssostni ksur tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2004/18, peress li l-kliem "sostenibbiltà tal-akkwisti" u "responsabbiltà soċjali tal-impriżi" ma għandhomx portata suffiċjentement ċara. Skont ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, dan ma huwiex il-każ, peress li, b'mod partikolari, dawn l-espressjonijiet jinftiehem minn kull imprenditur normalment informat u huma barra minn hekk is-sugġett ta' dokumentazzjoni abbondanti fuq l-internet.

2. Il-kunsiderazzjonijiet tal-Qorti tal-Ġustizzja

a) Rigward il-klassifikazzjoni tal-klawżola kkonċernata tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt

- 102 Il-partijiet ma jaqblux rigward il-klassifikazzjoni tar-rekwiżit ikkontestat, li jipprovdli li l-offerenti għandhom josservaw il-"kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-impriżi", b'mod partikolari billi jikkontribwixxu sabiex is-suq tal-kafé jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafé ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli. Il-Kummissjoni ssostni li dan ir-rekwiżit jikkonċerna l-politika ġenerali tal-offerenti u jirrigwarda għaldaqstant il-kapaċitajiet tagħhom tekniċi u professjonali fis-sens tal-Artikolu 48 tad-Direttiva 2004/18. Min-naħa l-oħra, skont ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, l-imsemmi rekwiżit japplika għall-kuntratt ikkontestat, b'tali mod li jirrigwarda kundizzjoni ta' eżekuzzjoni tal-kuntratt fis-sens tal-Artikolu 26 ta' din id-direttiva.
- 103 Din it-teżi tal-aħħar ma tistax tintlaqa. Fil-fatt, il-klawżola kkontestata li tinsab fir-raba' taqsimata tas-subkapitolu 4.4 tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, bit-titolu "Rekwiżiti ta' adattabbiltà/livelli minimi", li tikkorrispondi għat-terminoloġija użata b'mod partikolari fit-titolu tal-Artikolu 44(2) tad-Direttiva 2004/18, paragrafu li jirreferi għall-Artikoli 47 u 48 tagħha, li t-tnejn huma intitolati "Stabilità ekonomika u finanzjarja" u "Abilità teknika u/jew professjonali" rispettivament. Barra minn hekk, l-ewwel tliet taqsimiet tal-istess subkapitolu jirrigwardaw il-livelli minimi meħtieġa mill-awtorità kontraenti għal dak li jikkonċerna d-dhul min-negozju, il-kopertura tar-riskji professjonali u l-esperjenza tal-offerenti, huma elementi espressament imsemmija fl-imsemmija Artikoli 47 u 48. Barra minn hekk, ir-"Rekwiżiti ta' adattabbiltà" kienu ddefiniti fil-parti introduttiva tal-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt bħala rekwiżiti, espressi taht il-forma kemm ta' kawżi ta' esklużjoni, kif ukoll ta' livelli minimi, li offerent kellu jissodisfahom sabiex l-offerta tiegħu tittiehed inkunsiderazzjoni, b'tali mod li huma jidher bħala distinti mill-offerta stess. Fl-aħħar nett, ir-rekwiżit inkwistjoni kien ifformulat b'mod ġenerali, u mhux speċifikazzjoni b'rabta mal-kuntratt ikkontestat.
- 104 Minn dawn il-kunsiderazzjonijiet jirriżulta li l-offerenti potenzjali li ma setgħux jikkunsidraw dan ir-rekwiżit hlief fis-sens li dan jirreferi għal livell minimu ta' kapaċità professjonali meħtieġ mill-awtorità kontraenti, fis-sens tal-Artikoli 44(2) u 48 tad-Direttiva 2004/18. Għaldaqstant huwa fir-rigward ta' dawn id-dispożizzjonijiet li r-regolarità tal-imsemmi rekwiżit għandu jiġi evalwat.

b) Rigward l-allegat ksur tal-Artikoli 44(1) u 48 tad-Direttiva 2004/18

- 105 Kif jirriżulta mill-paragrafi 1 u 6 tiegħu, l-Artikolu 48 tad-Direttiva 2004/18 jelenka b'mod eżawrjenti l-elementi li abbażi tagħhom l-awtorità kontraenti tista' tevalwa u tivverifika l-kapaċitajiet tekniċi u professjonali tal-offerenti. Barra minn hekk, għalkemm l-Artikolu 44(2) tagħha jawtorizza l-awtorità kontraenti sabiex tistabbilixxi livelli minimi ta' kapaċitajiet li għandhom jiġu sodisfatti offerenti sabiex l-offerta tiegħu tittiehed inkunsiderazzjoni għall-ghoti tal-kuntratt, dawn il-livelli jistgħu jiġu ffixxati biss, skont l-ewwel subparagrafu ta' din id-dispożizzjoni tal-aħħar, b'riferiment għall-elementi elenkati fl-imsemmi Artikolu 48, li jirrigwarda l-kapaċitajiet tekniċi u professjonali.

- 106 Kuntrarjament għal dak li jsostni r-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, ir-rekwiżit ta' osservanza tal-“kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi” ma jirrelata għal ebda minn dawn l-elementi.
- 107 B'mod partikolari, l-informazzjoni mitluba fir-rigward ta' dan ir-rigward, jiġifieri l-indikazzjoni li “[l-mod li bih l-offerent] [j]issodisfa[...] l-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi [, u] jikkontribwixxi sabiex is-suq tal-kafè jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafè ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli”, ma jistgħux jixxiebhu għal “deskrizzjoni tal-facilitajiet Tekniċi u miżuri użat[i] mill-fornitur jew minn min jipprovdi servizz biex tiġi żgurata l-kwalità u l-istudju dwar l-intrapriża u facilitajiet ta' riċerka”, imsemmija fl-Artikolu 48(2)(ċ) tad-Direttiva 2004/18. Fil-fatt, it-terminu “kwalità”, li jintuża mhux biss f'din id-dispożizzjoni iżda wkoll fil-punti b), d) u j) tal-istess paragrafu, għandu, fil-kuntest tal-imsemmi Artikolu 48, ikun intiż li jirreferi għall-kwalità teknika tal-provvisti jew tal-fornituri ta' tip li taqbel ma' dik tal-provvisti jew tal-fornituri li jikkontribwixxu s-sugġett tal-kuntratt kkunsidrat, l-awtorità kontraenti għandha d-dritt li teżiġi mill-offerenti li huma jinformawha rigward il-mod li bih huma jikkontrollaw u jggarantixxu l-kwalità ta' dawn il-provvisti u forniture, sa fejn previst mill-imsemmija punti.
- 108 Mill-kunsiderazzjonijiet preċedenti jirriżulta li, billi timponi, skont ir-rekwiżi ta' adattabbiltà u tal-livelli minimi ta' kapaċitajiet imsemmija fl-ispeċifikazzjoni tal-kuntratt, il-kundizzjoni li tipprovdi li l-offerenti josservaw il-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi, u jindikaw kif huma josservaw dawn il-kriterji u jikkontribwixxu sabiex is-suq tal-kafè jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafè ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli, il-provincja ta' Noord-Holland stabbilit livell miminu ta' kapaċità teknika mhux awtorizzata mill-Artikoli 44(2) u 48 tad-Direttiva 2004/18. Għaldaqstant, l-ewwel parti tat-tieni motiv hija fondata.
- c) Rigward l-allegat ksur tal-Artikolu 2 tad-Direttiva 2004/18
- 109 Il-prinċipju ta' trasparenza jimplika wkoll li l-kundizzjonijiet u l-modalitajiet kollha tal-proċedura għall-ghoti jkunu fformulati b'mod ċar, preċiż u inekwivoku, fl-avviż tal-kuntratt jew fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, b'tali mod li, minn naħa, l-offerenti kollha raġonevolment informati u normalment diligenti jkunu f'pożizzjoni li jifhemu l-portata eżatta tagħhom u li jinterpretawhom bl-istess mod u, min-naħa l-oħra, li jpoġġu lill-awtorità kontraenti f'pożizzjoni li tivverifika b'mod effettiv jekk l-offerti tal-offerenti jikkorrispondux għall-kriterji li jirregolaw il-kuntratt inkwistjoni (ara, b'mod partikolari, is-sentenza tad-29 ta' April 2004, Il-Kummissjoni vs CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, Ġabra p. I-3801).
- 110 Kif l-Avukat Ġenerali rrilevat fil-punt 146 tal-konklużjonijiet tagħha, għandu jiġi kkonstatat li rekwiżiti li jirrigwardaw l-osservanza tal-“kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi” kif ukoll l-obbligu li “jikkontribwixxu sabiex is-suq tal-kafè jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafè ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli” ma jipprezentax grad ta' carezza, ta' preċiżjoni u ta' inekwoviċità li kull offerent raġonevolment informat u normalment diligenti jista' jkun jaf b'mod ċert u komplet liema huma l-kriterji li jkopru dawn ir-rekwiżiti. Dan japplika wkoll, u *a fortiori*, għal dak li jikkonċerna t-talba indirizzata lill-offerenti sabiex jindikaw fl-offerta tagħhom “kif [huma] jissodisfaw” l-imsemmija kriterji jew “kif [huma] jikkontribwixxu” għall-finijiet enfasizzati mill-awtorità kontraenti rigward il-kuntratt u l-produzzjoni tal-kafè, mingħajr ma jingħataw indikazzjonu preċiżu rigward l-informazzjoni li għandhom jipprovdu.
- 111 Għalhekk, billi imponiet lill-offerenti, fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt ikkontestat, sabiex josservaw “il-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi”, sabiex “jikkontribwixxu sabiex is-suq tal-kafè jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafè ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli” u sabiex jindikaw fl-offerta tagħhom “kif [huma] jikkontribwix[xu]” għall-finijiet enfasizzati mill-awtorità kontraenti fir-rigward tal-kuntratt u tal-produzzjoni tal-kafè, il-provincja ta' Noord-Holland stabbilit klawżola li ma tirrispettax l-obbligu ta' trasparenza previst mill-Artikolu 2 tad-Direttiva 2004/18.

112 Konsegwentement, mill-kunsiderazzjonijiet kollha preċedenti jirriżulta li, minhabba l-fatt li, fil-kuntest tal-ghoti ta' kuntratt pubbliku għall-provvista u l-ġestjoni ta' magni tal-kafé, li kien is-sugġett ta' avviz ippubblikat fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropew* fis-16 ta' Awwissu 2008, il-provincja ta' Noord-Holland:

- stabbilit speċifikazzjoni teknika inkompatibbli mal-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18 billi teżiġi li ċerti prodotti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom tikketta eko speċifika, pjuttost milli jużaw speċifikazzjonijiet dettaljati.
- stabbilit kriterji ta' għoti inkompatibbli mal-Artikolu 53(1)(A) ta' din id-direttiva billi pprovdiet li l-fatt li ċerti prodotti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom tikketti speċifiċi jagħti lok għall-ghoti ta' ċertu numru ta' punti fil-kuntest tal-għażla tal-offerta li hija l-iktar ekonomikament vantaġġuża, mingħajr ma elenkat il-kriterji sottostanti għal dawn it-tikketti u lanqas awtorizzat li l-prova li prodott jissodisfa dawn il-kriterji sottostanti tingħata b'kull mezz xieraq.
- stabbilit livell minimu ta' kapaċità teknika mhux awtorizzat mill-Artikoli 44(2) u 48 tal-imsemmija direttiva billi timponi, skont ir-rekwiżiti ta' adattabbiltà u ta' livelli minimi msemmija fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, il-kundizzjoni li tipprovdi li l-offerenti josservaw "il-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-impriżi" u jindikaw kif huma josservaw dawn il-kriterji u "jikkontribwix[xu] sabiex is-suq tal-kafé jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafé ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli", u
- stabbilit klawżola kuntrarja għall-obbligu ta' trasparenza previst fl-Artikolu 2 tal-istess direttiva, billi imponiet il-kundizzjoni li tipprovdi li l-offerenti josservaw "il-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-impriżi", u jindikaw kif huma josservaw dawn il-kriterji u "jikkontribwix[xu] sabiex is-suq tal-kafé jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafé ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli",

ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi naqas milli jwettaq l-obbligi tiegħu skont id-dispożizzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq. Mill-istess kunsiderazzjonijiet jirriżulta li r-rikors għandu jiġi miċhud kollu kemm hu.

V – Fuq l-ispejjeż

113 Skont l-Artikolu 69(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-parti li titef għandha tbatl l-ispejjeż, jekk dawn ikunu ġew mitluba. Peress li r-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi tilef, hemm lok li huwa jiġi ordnat ibati l-ispejjeż, kif mitlub mill-Kummissjoni.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (It-Tielet Awla) taqta' u tiddeċiedi:

1) Minhabba l-fatt li, fil-kuntest tal-ghoti ta' kuntratt pubbliku għall-provvista u l-ġestjoni ta' magni tal-kafé, li kien is-sugġett ta' avviz ippubblikat fil-*Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropew* fis-16 ta' Awwissu 2008, il-provincja ta' Noord-Holland:

- stabbilit speċifikazzjoni teknika inkompatibbli mal-Artikolu 23(6) tad-Direttiva 2004/18 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill, tal-31 ta' Marzu 2004, fuq kordinazzjoni ta' proċeduri għall-ghoti ta' kuntratti għal xogħlijiet pubbliċi, kuntratti għal provvisti pubbliċi u kuntratti għal servizzi pubbliċi [kuntratti pubbliċi għal xogħlijiet, għal provvisti u għal servizzi] kif emendata bir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 1422/2007, tal-4 ta' Diċembru 2007, billi teżiġi li ċerti prodotti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom tikketta eko speċifika, pjuttost milli jużaw speċifikazzjonijiet dettaljati.
- stabbilit kriterji ta' għoti inkompatibbli mal-Artikolu 53(1)(a) tal-imsemmija direttiva billi pprovdiet li l-fatt li ċerti prodotti li għandhom jiġu pprovduti jkollhom tikketti speċifiċi jagħti lok għall-ghoti ta' ċertu numru ta' punti fil-kuntest tal-għażla tal-offerta

li hija l-iktar ekonomikament vantaġġuza, mingħajr ma elenkat il-kriterji sottostanti għal dawn it-tikketti u lanqas awtorizzat li l-prova li prodott jissodisfa dawn il-kriterji sottostanti tingħata b'kull mezz xieraq.

- stabbilit livell minimu ta' kapaċità teknika mhux awtorizzat mill-Artikoli 44(2) u 48 tal-istess direttiva billi timponi, skont ir-rekwiżiti ta' adattabbiltà u ta' livelli minimi msemija fl-ispeċifikazzjonijiet tal-kuntratt, applikabbli fil-kuntest tal-imsemmi kuntratt, il-kundizzjoni li tipprovi li l-offerenti josservaw “il-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi” u jindikaw kif huma josservaw dawn il-kriterji u “jikkontribwix[xu] sabiex is-suq tal-kafé jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafé ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli”,
- stabbilit klawżola kuntrarja għall-obbligu ta' trasparenza previst fl-Artikolu 2 ta' din l-istess direttiva, billi imponiet il-kundizzjoni li tipprovi li l-offerenti josservaw “il-kriterji ta' sostenibbiltà tal-akkwisti u ta' responsabbiltà soċjali tal-imprizi”, u jindikaw kif huma josservaw dawn il-kriterji u “jikkontribwix[xu] sabiex is-suq tal-kafé jsir iktar sostenibbli u sabiex il-produzzjoni tal-kafé ssir ekoloġikament, soċjalment u ekonomikament responsabbli”,

ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi naqas milli jwettaq l-obbligi tiegħu taht id-dispożizzjonijiet imsemmija iktar 'il fuq.

- 2) Il-kumplament tar-rikors huwa miċhud.
- 3) Ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi huwa kkundannat għall-ispejjeż.

Firem